

**UCHWAŁA NR XLVIII/461/2022
RADY MIEJSKIEJ INOWROCŁAWIA**

z dnia 28 marca 2022 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
za 2021 r.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 i 583) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za 2021 r., stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Inowrocławia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej Inowrocławia

Tomasz Marcinkowski

Załącznik do uchwały Nr XLVIII/461/2022
Rady Miejskiej Inowrocławia
z dnia 28 marca 2022 r.

Sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w 2021 rok

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 r. został przyjęty uchwałą nr XXXII/311/2020 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 17 grudnia 2020 r.

Celem głównym programu było ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych oraz innych środków psychoaktywnych, podnoszenie poziomu wiedzy mieszkańców w zakresie szkodliwości spożywania alkoholu i narkotyków, podejmowanie działań zmierzających do zmiany struktury i wzorców spożywania napojów alkoholowych oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Zadania zawarte w programie tworzyły spójny plan skierowany na przeciwdziałanie uzależnieniom od alkoholu i innych środków psychoaktywnych. Koordynacją i realizacją programu zajmował się Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu pod nadzorem merytorycznym Wydziału Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia Urzędu Miasta Inowrocławia.

Działania profilaktyczne prowadzone były na trzech poziomach: profilaktyka wskazująca, selektywna oraz uniwersalna odpowiednio do stopnia ryzyka.

I. Zadania programu zrealizowano w następujących obszarach:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, współuzależnionych, zagrożonych uzależnieniem oraz dotkniętych przemocą w rodzinie

Poziom: profilaktyka wskazująca – ukierunkowana na jednostki lub grupy wysokiego ryzyka.

Celem jej jest przeciwdziałanie pogłębianiu się procesu chorobowego i degradacji społecznej oraz umożliwienie powrotu do normalnego życia w społeczeństwie. Głównie jest to terapia, psychoterapia, leczenie, rehabilitacja i resocjalizacja.

Zespół terapeutyczny, profilaktyki problemowej i szkoleń

Realizowany w Zespole terapeutycznym program zakładał niesienie pomocy osobom uzależnionym od środków psychoaktywnych, członkom ich rodzin oraz rodzinom uwikłanym w przemoc. Celem nadrzędnym prowadzonych oddziaływań była zmiana zachowania oraz redukcja szkód związanych z zachowaniami ryzykownymi, powodującymi choroby somatyczne, choroby i zaburzenia psychiczne, konflikty z prawem, wykluczenie społeczne oraz zagrożenie życia.

Kadra Zespołu terapeutycznego wykonywała swoją pracę w oparciu o profesjonalne programy, terapia prowadzona była w podejściu integracyjnym. Zespół poddawany był comiesięcznej profesjonalnej superwizji.

W związku z trwającym stanem epidemii w pierwszym półroczu praca Zespołu terapeutycznego w kontakcie bezpośrednim była czasowo zawieszana, terapeuci pracowali zdalnie. Pomoc świadczona była za pośrednictwem takich komunikatorów jak Skype, Zoom, WhatsApp, Messenger lub telefonicznie. W drugiej połowie roku kontynuowany był nieprzerwanie kontakt bezpośredni. Dla osób przebywających w kwarantannie umożliwiona została kontynuacja terapii online. Ogółem przeprowadzonych zostało 220 rozmów telefonicznych – teleporad i pełnych sesji terapeutycznych oraz 90 sesji terapeutycznych online.

Z pomocy skorzystało 467 osób – 212 kobiet i 255 mężczyzn, w tym 21 osób nieletnich. Terapeuci przeprowadzili 2324 sesje indywidualne i spotkania grupowe. W poradnictwie i konsultacjach wzięło udział 220 osób, w terapii indywidualnej 99 osób, w terapii grupowej 76 osób, w terapii rodzinnej i terapii par 24 osoby. Z pomocy psychologicznej skorzystało 31 osób, z leczenia psychiatrycznego 19 osób. Najliczniejszą grupę odbiorców stanowiły osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków (259), osoby współuzależnione (45), członkowie rodzin osób uzależnionych lub nadużywających środków psychoaktywnych (28), dzieci i młodzież (25), osoby z zaburzeniami osobowości (23). Z poradnictwa rodzinnego, konsultacji w obszarze komunikacji z nastolatkami skorzystało 15 rodziców. W konsultacjach i terapii dla dorosłych wzięło udział 7 osób z syndromem Dorosłych Dzieci Alkoholików, 5 osób z zaburzeniami depresyjnymi, 5 kobiet – ofiar przemocy w rodzinie i 2 sprawców przemocy. Na oddziały detoksykacyjne oraz stacjonarne leczenie odwykowe lub psychiatryczne lub na leczenie w oddziałach dziennych skierowanych zostało 20 osób. Wskazaniem do takiej formy leczenia był zły stan psychosomatyczny bądź brak umiejętności dotrzymywania warunków kontraktu terapeutycznego, głównie przez łamanie abstynencji. Placówki, do których wystawiono skierowania, to: Szpital dla Psychicznie i Nerwowo Chorych w Świeciu, Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych „Dziekanka” w Gnieźnie, Oddział Terapii Uzależnień, Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych w Szpitalu w Radziejowie, Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień Familia w Gliwicach – Oddział Terapii dla Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych z Zaburzeniami Psychicznymi – Podwójne Diagnozy, Centrum Medyczne Gizińscy w Bydgoszczy, Wielkopolskie Centrum Neuropsychiatryczne im. Oskara Bielawskiego w Kościanie, NZOZ Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia „de Etoh” w Inowrocławiu – Oddział Dzienny, Kujawski Ośrodek Rehabilitacji i Terapii KORT w Inowrocławiu.

Punkt informacyjno-konsultacyjny dla osób z problemami uzależnień i ich rodzin oraz dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie (PIK)

Zadania punktu to:

- prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie,
- udzielanie osobom i rodzinom konsultacji oraz porad psychologicznych, prawnych, socjalnych i profilaktycznych w sprawach uzależnień i przemocy,
- motywowanie osób współuzależnionych do ewentualnego podjęcia psychoterapii w zakładach lecznictwa odwykowego,

- wspomaganie osób pijących ryzykownie i szkodliwie w podjęciu decyzji w sprawie zmiany szkodliwego wzoru picia,

- motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego oraz psychoterapii,

- udzielanie wsparcia osobom po zakończonej psychoterapii poprzez rozmowy podtrzymujące lub udział w grupach wsparcia,

- inicjowanie interwencji w przypadku rozpoznania zjawiska przemocy w rodzinie poprzez udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,

- gromadzenie aktualnych informacji o miejscach pomocy oraz kompetencjach służb i instytucji z terenu gminy, zajmujących się systemową pomocą dla rodziny,

- współdziałanie z innymi podmiotami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Z pomocy w punkcie informacyjno-konsultacyjnym skorzystało 251 osób, w tym 137 kobiet i 114 mężczyzn. Głównymi tematami rozmów były: problem alkoholowy lub narkotykowy bliskiej osoby, współuzależnienie, przemoc w rodzinie, psychoterapia Dorosłych Dzieci Alkoholików, terapia par, problemy wychowawcze, utrata prawa jazdy za prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu, uzależnienie od hazardu lub komputera, depresja. Zainteresowani pytali głównie o formy i metody leczenia oraz placówki, w których mogliby uzyskać pomoc.

Kategoria	Kobieta	Mężczyzna	Ogółem
alkohol	35	48	83
narkotyki	9	21	30
dopalacze	9	10	19
współuzależnienie	22	-	22
rodzice małoletnich dzieci	20	5	25
kierowcy	2	5	7
terapia par	11	9	20
psychoterapia indywidualna DDA	9	2	11
przemoc	9	-	9
uzależnienia behawioralne	3	14	17
depresja	8	-	8
Ogółem	137	114	251

Współpraca z zakładami lecznictwa odwykowego wspomagającymi proces zdrowienia osób uzależnionych

Skierowania na oddziały detoksykacyjne lub na leczenie w trybie stacjonarnym:

Lp.	Placówki, do których wystawiono skierowania	Liczba pacjentów
1.	Szpital dla Psychicznie i Nerwowo Chorych w Świeciu – Oddział Terapii Uzależnień, Oddział Detoksykacji	2
2.	SPZOZ w Radziejowie Kujawskim Oddział Terapii Uzależnień, Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych	1
3.	Wielkopolskie Centrum Neuropsychiatryczne im. Oskara	1

	Bielawskiego w Kościanie	
4.	NZOZ Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia „de Etoh” w Inowrocławiu	5
5.	Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych „Dziekanka” w Gnieźnie – Oddział Detoksykacyjny i Oddział Leczenia Uzależnień	4
6.	Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień Familia w Gliwicach – Oddział Terapii dla Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych z Zaburzeniami Psychicznymi – Podwójne Diagnozy	1
7.	Centrum Medyczne Gizińscy w Bydgoszczy	3
8.	Kujawski Ośrodek Rehabilitacji i Terapii KORT w Inowrocławiu	3
Razem		20

Organizacja i finansowanie superwizji klinicznej pracowników

W trosce o profesjonalizm wykonywanej pracy i skuteczność oferowanej pomocy, Zespół terapeutyczny poddawany był regularnej pracy z superwizorem. Podczas superwizji analizowane były problemy merytoryczne lub osobiste trudności terapeutów występujące w ich pracy. Są one ze sobą powiązane, ponieważ przekonania terapeuty, emocje przeżywane wobec pacjenta mogą utrudniać postępowanie już na etapie diagnozowania. Dzięki ponownej analizie dokonanej z udziałem innych osób uzyskać można lepszy wgląd w przyczyny i trudności pojawiające się w relacji terapeutycznej oraz nową, szerszą perspektywę danego problemu. To z kolei daje możliwość dokonania trafniejszej diagnozy i wypracowania lepszej strategii terapeutycznej. Superwizję realizował Zespół Psychoterapeutyczno-Szkoleniowy „Terapeutica” z Bydgoszczy.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 7 spotkań superwizyjnych po 3 godziny każde.

Doskonalenie zawodowe pracowników

W 2021 r. dofinansowano szkolenia pracowników w następującym zakresie:

- szkolenie w związku z programem „Unplugged” on-line – 1 osoba, zorganizowane przez Fundację Pozytywnej Profilaktyki we Wrocławiu,

„Unplugged” jest programem profilaktyki uniwersalnej adresowanym do uczniów w wieku 12-14 lat, opartym na modelu wszechstronnego wpływu społecznego. Koncentruje się na umiejętnościach życiowych, przekonaniach normatywnych i wiedzy o substancjach psychoaktywnych.

- szkolenie w związku z programem „FreD goes net” – 1 osoba, zorganizowane przez Krajowe Biuro Przeciwdziałania Narkomanii w Warszawie,

„FreD goes net” jest programem profilaktyki selektywnej, wdrożonym w Polsce po raz pierwszy przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii w ramach projektu międzynarodowego. Program prowadzony jest we współpracy z lokalnie działającymi instytucjami i organizacjami (partnerami) – szkołą, policją, podmiotami leczniczymi. Głównym zadaniem partnerów jest docieranie z informacją o programie do grupy docelowej. Program składa się z rozmowy wstępnej, zajęć warsztatowych i rozmowy końcowej.

- szkolenie „Program Domowych Detektywów Jaś i Małgosia i Fantastyczne Możliwości” – 1 osoba,

Program Domowych Detektywów (PDD) razem z programem Fantastyczne Możliwości (FM) tworzy dwuletni program profilaktyki alkoholowej. Stworzenie projektu ma swoje źródła w teoriach i badaniach wyjaśniających przyczyny sięgania przez dzieci i młodzież po alkohol i inne substancje psychoaktywne, a także w wiedzy dotyczącej czynników ryzyka i czynników chroniących związanych z indywidualnymi cechami młodych ludzi, ich środowiska rówieśniczego oraz obserwacji domów rodzinnych.

- „Autoewaluacja, narzędzia do badania efektywności placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym świetlic socjoterapeutycznych” – 1 osoba, zorganizowane przez Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „Sophia” Starachowice, finansowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ze środków Narodowego Programu Zdrowia,

- szkolenie „Opłata z tzw. „małpek” jako dodatkowe środki na przeciwdziałanie negatywnym skutkom spożywania alkoholu” – 1 osoba, zorganizowane przez Studio Profilaktyki Społecznej w Krakowie,

- narada pełnomocników lub koordynatorów ds. rozwiązywania problemów uzależnień i członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych – 1 osoba, zorganizowana przez Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego,

- szkolenie z nowelizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – 1 osoba, zorganizowane przez Studio Profilaktyki Społecznej w Krakowie.

Metody działania:

- poradnictwo, konsultacje, terapia indywidualna, terapia grupowa, treningi, m.in. umiejętności społecznych dla młodzieży, treningi umiejętności wychowawczych dla rodziców i nauczycieli, wywiad motywujący, terapia poznawczo-behawioralna, terapia rodzin, prezentacje, praca w grupach, zadania domowe, scenki sytuacyjne, dyskusje, gry edukacyjne, informacje zwrotne.

Realizatorzy:

- realizatorami programów byli psychologowie, psychiatry, psychoterapeuci, terapeuci, specjaliści i instruktorzy terapii uzależnień, pracownicy socjalni itp. Programy pracy z osobami uzależnionymi i ich rodzinami wymagały interdyscyplinarnej współpracy przedstawicieli wielu instytucji pomocowych.

Rezultaty pracy z osobami nadużywającymi lub uzależnionymi od substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, dopalacze):

- u osób nadużywających alkoholu większa zdolność do samoobserwacji i bardziej świadomego korzystania z alkoholu, ograniczania ilości i częstotliwości spożywania,

- poprawa funkcjonowania społecznego, większa zdolność do utrzymywania się w rolach i realizacji zadań życiowych,

- u osób uzależnionych podniesienie poziomu wiedzy na temat mechanizmów uzależnienia, radzenia sobie z głodem alkoholowym i narkotykowym, zapobiegania nawrotom picia lub brania,

- poprawa funkcjonowania psychospołecznego, zmiana postawy życiowej na prozdrowotną, nastawioną na dbanie o siebie i relacje z innymi,
- większa zdolność do przerywania ciągów alkoholowych, utrzymywania abstynencji,
- wzrost poziomu samoświadomości w zakresie przeżywanych emocji, schematów reagowania w sytuacjach stresowych, zdolność rozwiązywania problemów bez potrzeby sięgania po alkohol lub narkotyki.

Rezultaty pracy z osobami współuzależnionymi, ofiarami przemocy w rodzinie:

- wzrost poziomu wiedzy w obszarze uzależnień: o chorobie alkoholowej, mechanizmach uzależnienia, wpływie na funkcjonowanie rodziny, cyklach przemocy,
- większa zdolność do podejmowania skutecznej interwencji wobec osoby uzależnionej lub/i stosującej przemoc oraz do korzystania ze wsparcia społecznego,
- podniesienie poziomu samoświadomości w zakresie przeżywanych emocji i konstruktywnych bądź negatywnych wzorców radzenia sobie z nimi,
- większa zdolność do radzenia sobie ze stresem w sposób konstruktywny, rozpoznawania i komunikowania własnych potrzeb i oczekiwań w sposób asertywny,
- poprawa funkcjonowania i zdolność do dokonywania zmian w takich obszarach jak: zdrowie, praca, pełnienie ról rodzicielskich, spędzanie czasu wolnego.

Rezultaty pracy z osobami z syndromem Dorosłych Dzieci Alkoholików, zaburzeniami osobowości, zaburzeniami nastroju:

- redukcja objawów nerwicowych lub psychotycznych,
- większa zdolność do rozumienia własnych zaburzeń w kontekście uwewnętrzniczonych mechanizmów adaptacyjnych mających swoje źródło w doświadczeniach socjalizacyjnych,
- podniesienie poziomu umiejętności lepszego radzenia sobie z emocjami, rozwiązywania konfliktów wewnętrznych oraz w relacjach z innymi,
- wzrost kompetencji do budowania bardziej satysfakcjonujących związków z ludźmi, pełnienia ról rodzicielskich, partnerskich i zawodowych,
- przepracowanie traumatycznych przeżyć z dzieciństwa i uwolnienie zasobów osobistych do samorealizacji.

Rezultaty pracy z dziećmi i młodzieżą:

- redukcja niepokojących objawów nerwicowych, depresyjnych, zachowań autoagresywnych, destrukcyjnych sposobów radzenia sobie z trudnościami np. używania substancji psychoaktywnych, samouszkodzeń, anoreksji, bulimii, izolacji społecznej,
- poprawa funkcjonowania w zakresie wypełniania zadań rozwojowych: uniezależnianie się od rodziców, kontynuowanie nauki, tworzenie nowych relacji interpersonalnych, rozwijanie pasji i zainteresowań,

- większa świadomość zachodzących zmian w okresie dojrzewania, poprawa obrazu siebie i innych – zdolność do akceptacji ambiwalentnych cech i uczuć,
- podniesienie kompetencji psychospołecznych, umiejętności lepszego radzenia sobie z emocjami i panowania nad impulsami, rozwiązywania konfliktów w sposób asertywny.

Rezultaty pracy z rodzicami, parami:

- u rodziców podniesienie poziomu kompetencji wychowawczych, poprzez lepsze rozumienie problematyki dziecka reagowania na niepokojące objawy i destrukcyjne zachowania w sposób bardziej skuteczny i wspierający dziecko,
- wzrost umiejętności konstruktywnej komunikacji w relacjach z partnerem/ką lub dziećmi, większa zdolność do słuchania ze zrozumieniem, wyrażania uczuć, potrzeb i oczekiwań w sposób asertywny,
- podniesienie poziomu umiejętności budowania zdrowych granic, ustalania zasad życia rodzinnego, podziału obowiązków, negocjowania swoich oczekiwań,
- przepracowanie kryzysu małżeńskiego, odbudowa więzi.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Poziom: profilaktyka selektywna – ukierunkowana na grupę zwiększonego ryzyka.

Adresowana do grupy zwiększonego ryzyka demonstrującej pierwsze symptomy problemów uzależnień. Celem tych działań było ograniczenie głębokości i czasu trwania dysfunkcji, umożliwienie wycofania się z zachowań ryzykownych, głównie poprzez poradnictwo rodzinne, indywidualne i socjoterapię.

Działalność świetlic socjoterapeutycznych

Świetlice socjoterapeutyczne to placówki wsparcia dziennego, których działalność skoncentrowana jest wokół pomocy rodzinie dysfunkcyjnej. Rodzina dysfunkcyjna nie zaspokaja potrzeb emocjonalnych jej członków, nie zapewnia bezpieczeństwa ani właściwych warunków do prawidłowego rozwoju i wzrastania dzieci. Innymi słowy – nie spełnia istotnych funkcji z punktu widzenia zdrowia psychicznego samych członków rodziny oraz całego społeczeństwa. Źródłem zaburzeń w takiej rodzinie są zakłócenia w relacjach między rodzicami, a także ich nieprawidłowe relacje z własnym „ja” (dotyczy to całego spektrum zaburzeń osobowości – od chorób psychicznych i nałogów po niedojrzałość emocjonalną, przerost ambicji itd.). Zgodnie z koncepcją rodziny jako systemu, kiedy jeden jej element (matka, ojciec lub ich związek) jest dysfunkcyjny, konsekwencje dotyczą wszystkich jej członków. Na przykład alkoholizm ojca negatywnie wpływa na relacje z matką, a te z kolei burzą poczucie bezpieczeństwa u dziecka i narażają je na długotrwały stres. W efekcie mały człowiek nie nabywa właściwych wzorców funkcjonowania w rodzinie i społeczeństwie, dręczy go stałe poczucie zagrożenia, czuje się gorszy, boi się angażować w głębsze relacje z innymi. Są to charakterystyczne objawy syndromu DDD - Dorosłego Dziecka z Rodziny Dysfunkcyjnej. Rodzina taka nie realizuje oczekiwanych funkcji i z tego powodu potrzebuje określonego wsparcia.

Świetlica swoją działalnością pomaga dzieciom i młodzieży w zapewnieniu opieki wychowawczej, pokonywaniu trudności szkolnych, rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień wychowanków, organizowaniu wolnego czasu. Realizuje także program socjoterapeutyczny i psychoprofilaktyczny. Działania podejmowane w świetlicy socjoterapeutycznej mają na celu przygotowanie wychowanków i ich rodziców do właściwego i pełnego udziału w życiu społecznym na miarę ich indywidualnych możliwości. Działając w myśl tych założeń i w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Ośrodek Profilaktyki prowadzi cztery Miejskie Świetlice Socjoterapeutyczne dla Dzieci. Oferta placówek wsparcia dziennego jest skierowana do dzieci i młodzieży z terenu miasta. Podejmowane w nich działania skupiają się wokół sfery opiekuńczej, edukacyjnej i wychowawczej, a także prowadzenia programu socjoterapeutycznego. Celem działalności tych placówek jest wspieranie rodziny w procesie przygotowywania dzieci i młodzieży do samodzielnego życia oraz kształtowania właściwych postaw społecznych poprzez objęcie ich w czasie wolnym od zajęć szkolnych opieką, a także zajęciami edukacyjnymi i profilaktycznymi.

Organizacja pracy w świetlicach

Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu w okresie sprawozdawczym prowadził cztery Miejskie Świetlice Socjoterapeutyczne dla Dzieci zlokalizowane w różnych częściach Miasta:

- „Świetlik” – ul. Poznańska 2,
- „Motylek” – ul. Słoneczna 20,
- „Tygrysek” – ul. Armii Krajowej 16,
- „Kasztanek” – ul. Macieja Wierzbńskiego 11.

Podopiecznymi świetlic byli uczniowie inowrocławskich szkół podstawowych oraz szkół ponadpodstawowych. Z oferty trzech świetlic (Motylek, Tygrysek, Świetlik) korzystali uczniowie klas I – VI, natomiast do uczniów z klas VII – VIII oraz szkół ponadpodstawowych skierowana była oferta świetlicy Kasztanek. Dzieci przyjmowane były do placówek na wniosek i za zgodą rodziców. Potrzebę zapisania dziecka do świetlic sugerowali pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, pedagodzy szkolni, psychologowie czy wychowawcy klas.

W czasie zwykłego funkcjonowania (nieograniczonego z powodu pandemii) świetlice działały we wszystkie dni robocze w godzinach od 14.00 do 19.00 od poniedziałku do piątku. Każdego dnia praca w nich odbywała się według ustalonego planu:

- 14.00 – 16.00 – odrabianie zadań domowych, praca nad wyrównaniem zaległości szkolnych;
- 16.00 – 17.00 – posiłek;
- 17.00 – 19.00 – zajęcia specjalistyczne.

W czasie ferii zimowych i zajęć wakacyjnych, świetlice funkcjonowały w godzinach 10.00 – 15.00.

Praca świetlic w 2021 r. prowadzona była w szczególny sposób, w związku z koniecznością dostosowania się do sytuacji związanej z pandemią. Zaistniała sytuacja wymagała dynamicznego reagowania na pojawiające się wytyczne i ograniczenia. Dbając o zapewnienie sobie oraz podopiecznym komfortowych oraz bezpiecznych warunków pracy, wychowawcy dołożyli wszelkich starań, aby spełnić niezbędne wymogi, dostosowując zasady pracy do aktualnych wytycznych. Placówki działały w oparciu o opracowane specjalnie dla Miejskich Świetlic Socjoterapeutycznych dla Dzieci procedury. Procedury te w sposób szczegółowy regulowały zasady działania świetlic w nowej rzeczywistości. Zapoznani z nimi zostali zarówno wychowawcy, podopieczni oraz rodzice. Wprowadziły zauważalne zmiany w codziennym funkcjonowaniu placówek.

Ograniczenia wynikające z nałożonych obostrzeń miały także wpływ na liczebność poszczególnych grup świetlicowych. Od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. z oferty świetlic skorzystało 105 dzieci, w tym 49 dziewczynek oraz 56 chłopców. Byli to uczniowie szkół podstawowych (92 osoby) oraz szkół ponadpodstawowych (13 osób). Społeczność świetlicową tworzyły dzieci i młodzież, których potrzebę zapisania do świetlicy sygnalizowali rodzice (61 skierowań), pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (31 skierowań), pedagodzy szkolni (12 skierowań), kurator (1 skierowanie). Główne powody skierowań do świetlic to trudności w nauce (91 przypadków), zła sytuacja materialna rodziny (19 przypadków), problemy alkoholowe (8 przypadków) i przemoc w rodzinie (1 przypadek). Rodzice wskazywali, iż istotne znaczenie miał fakt zagospodarowania czasu wolnego (25 przypadków), zapewnienia dzieciom opieki (15 przypadków) oraz otrzymania wsparcia w rozwiązywaniu problemów emocjonalnych podopiecznych (15 przypadków).

W okresie sprawozdawczym liczba dzieci przebywających w świetlicy była zależna od aktualnie obowiązujących wytycznych. W związku z tym od stycznia zajęcia przyjęły charakter zmianowy, z podziałem na 2 lub 3 grupy dzieci w ciągu jednego dnia, w zależności od liczby zgłoszonych obecności. Praca świetlic została zaplanowana w taki sposób, by członkowie poszczególnych grup nie spotykali się ze sobą, a prowadzący miał czas na wywietrzenie oraz dezynfekcję pomieszczeń. Wychowawcy również ograniczyli wzajemne kontakty oraz zostali na stałe przypisani do danej świetlicy.

Kolejne obostrzenia, wprowadzone w marcu, spowodowały dalsze ograniczenie działalności placówek. Świetlice pracowały na zasadzie dyżurów, podczas których wychowawcy udzielali dzieciom pomocy w nauce. Podopieczni przychodzili w wyznaczonym czasie i po odrobieniu zadań udawali się do domu. Wszelkie zajęcia kreatywne zostały odwołane.

Po kilku tygodniach funkcjonowania na zasadzie dyżurów, w reakcji na nowe wytyczne, praca świetlic została zawieszona, a wychowawcy działali w trybie zdalnym. Na powstałym na tę okoliczność profilu na portalu społecznościowym udostępniano przygotowywane przez wychowawców świetlic karty pracy z zadaniami, filmiki instruktażowe z pomysłami zajęć kreatywnych, materiały do zajęć modelarskich czy kulinarnych do realizacji przez dzieci w domach. Aktywny był także dyżur telefoniczny. Na tych zasadach placówki funkcjonowały od 29 marca do 7 maja. 10 maja podopieczni wrócili do świetlic, jednak liczba dzieci przebywających jednocześnie w placówce nadal była ograniczona. Gdy wymagała tego sytuacja, świetlice pracowały zmianowo. Priorytet pracy świetlic stanowiła pomoc w odrabianiu lekcji oraz wyrównywanie zaległości szkolnych. Wychowawcy organizowali także zajęcia na świeżym powietrzu, wychodząc tym samym naprzeciw potrzebom wychowanków.

W okresie wakacyjnym, w związku z sytuacją pandemiczną, zrezygnowano z organizowania corocznego wyjazdu kolonijnego dla podopiecznych świetlic. Dzieci uczestniczyły natomiast w warsztatach kreatywnych, zabawach na świeżym powietrzu oraz wycieczkach lokalnych.

We wrześniu nie wprowadzono ograniczeń dotyczących liczby dzieci w placówce. Nadal jednak obowiązywał dystans społeczny oraz regularna dezynfekcja – zarówno powierzchni, jak i dłoni. Ograniczenia w pracy świetlic powodowały wprowadzane kwarantanny, które wystąpiły w trzech świetlicach oraz nieobecności dzieci w związku z zachorowaniem bądź izolacją. Pod koniec grudnia, w reakcji na wprowadzone ograniczenia w funkcjonowaniu szkół, świetlice rozpoczęły pracę w trybie zdalnym. Wychowawcy przygotowywali pomysły na zajęcia kreatywne, kulinarne oraz łąmigłówki, które zamieszczane były na profilu społecznościowym świetlic.

Zajęcia realizowane w świetlicach

Znaczący wpływ na zakres realizacji zajęć w świetlicach miały obostrzenia wprowadzone w związku z sytuacją spowodowaną pandemią. Zgodnie z obowiązującymi w danym czasie wytycznymi, stałe zajęcia świetlicowe w tym roku prowadzone były tylko w okresach, w których było to możliwe.

Od stycznia do grudnia 2021 r., ze zmienną częstotliwością, w świetlicach prowadzone były następujące zajęcia specjalistyczne:

- socjoterapia:

zajęcia realizowano w oparciu o program pracy socjoterapeutycznej „Jesteśmy razem”, który został przygotowany przez wychowawców – socjoterapeutów pracujących w świetlicach i był modyfikowany tak, aby odpowiadał potrzebom każdej grupy;

- logopedia:

zajęcia logopedyczne prowadzone były w trzech świetlicach („Świetlik”, „Motylek”, „Tygrysek”), w okresie sprawozdawczym skorzystało z nich 20 osób, działania podejmowane przez logopedę w pracy z podopiecznymi zmierzały do usunięcia lub zminimalizowania zaburzeń artykulacyjnych, obejmowały profilaktykę (zajęcia grupowe) oraz terapię logopedyczną (zajęcia w małych zespołach, parach lub indywidualne);

- zajęcia modelarskie:

zajęcia modelarskie odbywały się we wszystkich świetlicach, ich głównym celem było rozwijanie wyobraźni i aktywności twórczej dzieci;

- zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze i korepetycje:

zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze realizowano w trzech świetlicach, praca z dziećmi prowadzona była głównie w oparciu o program własny reedukatora „Trening językowy jako sposób na pokonywanie trudności w nauce w przypadku zaburzeń percepcyjnych” oraz książkę Janiny Mickiewicz „Ćwiczenia ułatwiające naukę czytania i pisanie dla uczniów klas młodszych”; korepetycje prowadzono w świetlicy „Kasztanek” z zakresu takich przedmiotów jak matematyka oraz fizyka;

- zajęcia z wychowania fizycznego, basen:

zajęcia sportowe odbywały się we wszystkich świetlicach, ich głównym celem było oddziaływanie wychowawcze poprzez wdrożenie podopiecznych do przestrzegania zasad współżycia zespołowego, kształtowanie samodyscypliny, zachęcanie do aktywności fizycznej, poszczególne grupy świetlicowe korzystały także z basenu;

- zajęcia plastyczne:

zajęcia plastyczne odbywały się we wszystkich świetlicach, formy oraz techniki pracy dostosowywano do wieku i możliwości dzieci;

- muzykoterapia:

zajęcia muzyczne odbywały się we wszystkich świetlicach, w zależności od potrzeb zajęcia miały wyciszać dzieci, rozładować napięcia emocjonalne, łagodzić lęki i frustracje albo pobudzać i dodawać energii;

- zajęcia z wychowawcą:

w roku szkolnym 2020/2021 miały one szczególne znaczenie, gdyż były stałym elementem w planie pracy świetlic, wychowawcy przygotowywali zajęcia i warsztaty plastyczne, relaksacyjne, zabawy ruchowe, quizy i konkursy, zajęcia tematyczne takie jak andrzejki, Dzień Pluszowego Misia, Światowy Dzień Postaci z Bajek, Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka, Światowy Dzień Życzliwości, mikołajki, wigilie świetlicowe; kontynuację miał comiesięczny konkurs na „Superświetliczaka”, realizowany w każdej ze świetlic – na podstawie frekwencji, zachowania oraz aktywności wychowawca wybierał jedno dziecko, które otrzymało w danym miesiącu wyżej wymieniony tytuł, a także dyplom oraz nagrodę, konkurs wzbudzał w podopiecznych dużo emocji, a samo zdobycie tytułu miało dla nich duże znaczenie.

W okresie od marca do grudnia aktywnie prowadzono fanpage świetlic na portalu społecznościowym, gdzie regularnie pokazywano aktywności podejmowane przez dzieci w świetlicy, wszelkie zajęcia oraz warsztaty.

Wydarzenia oraz uroczystości świetlicowe

W okresie sprawozdawczym większość cyklicznych wydarzeń świetlicowych nie odbyła się. Dbając o bezpieczeństwo podopiecznych oraz dostosowując się do aktualnej sytuacji, podjęto decyzję o rezygnacji z części uroczystości, które wymagały spotkania się podopiecznych wszystkich świetlic. Zrealizowane zostały następujące uroczystości i wydarzenia świetlicowe:

- ferie w świetlicy:

świetlicowe ferie zimowe trwały pięć dni, w tym czasie świetlice pracowały w godzinach 10.00 – 15.00, na każdy dzień zaplanowano inną aktywność;

- obchody świąt nietypowych: Dzień Kubusia Puchatka, Walentynki, Dzień Pizzy, Dzień Pluszowego Misia, Dzień Kropki, Dzień Postaci z Bajek, Dzień Pingwina itp.;

- Dzień Dziecka;

- Dzień Przyjaciela – konkurs fotograficzny;

- wakacje w świetlicy – zajęcia prowadzono w formie warsztatów tematycznych oraz wycieczek lokalnych, w zajęciach mogli wziąć udział podopieczni wszystkich świetlic po uprzednim zgłoszeniu przez rodziców;

- akcja Sprzątania Świata;
- zabawa integracyjna „Wszystkie dzieci nasze są”;
- Spartakiada Sportowa;
- andrzejki;
- mikołajki;
- zbiórka karmy dla zwierząt z inowrocławskiego schroniska;
- spotkanie wigilijne.

Kadra i wolontariat

W świetlicach w pierwszym półroczu zatrudnieni byli kierownik i 5 wychowawców, natomiast w drugim półroczu grono wychowawców stanowiły 4 osoby. Troje spośród wychowawców oraz kierownik posiadają wykształcenie w zakresie socjoterapii. Osoby te, poza codzienną pracą wynikającą z porządku dnia, realizowały w świetlicach program socjoterapeutyczny, starając się dostosować podejmowane działania do zmian zachodzących w świetlicach w związku z pandemią. Zajęcia specjalistyczne, które udało się realizować, prowadzili specjaliści zatrudnieni na umowę zlecenie – 6 osób. W razie potrzeby wychowawcy mogli korzystać z pomocy psychologa zatrudnionego w Ośrodku. We wrześniu 2021 roku wznowione zostały cykliczne zebrania zespołu – superwizje. Miały one na celu podnoszenie umiejętności zawodowych pracowników i zapewnienie im wsparcia. Obszarem pracy podczas superwizji były zarówno relacje wychowawców z dziećmi i ich rodzicami, jak i relacje w zespole. Dzięki bezpiecznej atmosferze (opartej na zaufaniu, umożliwiającej dzielenie się doświadczeniami, myślami i uczuciami) stworzona została przestrzeń do przepracowywania trudności i sukcesów pracowników. Najbardziej powszechnymi metodami superwizji były analiza i studium przypadku, obserwacja pracownika przy pracy lub analiza dokumentów dotyczących podopiecznych.

Pracę świetlic wspomagali także wolontariusze – 4 osoby.

Podsumowanie

Praca w świetlicach w roku sprawozdawczym miała szczególnie charakter w związku z sytuacją wywołaną pandemią. Wyciągając wnioski z poprzedniego roku, podopiecznym oraz kadrze świetlic łatwiej było dostosować się do panujących warunków, które cechowała duża zmienność. Jednak wiązały się z tą sytuacją określone trudności, takie jak problemy emocjonalne podopiecznych, trudności w nauce, zaległości wynikające ze zdalnej edukacji, w której duża liczba dzieci nie potrafiła się odnaleźć. Świetlice, spełniając swoje zadanie, starały się wspierać wychowanków w każdej z tych sfer. Nadal obowiązywały opracowane w ubiegłym roku specjalne procedury dotyczące zachowania bezpieczeństwa na terenie placówki. Pojemniki z płynem do dezynfekcji oraz odpowiednie instrukcje znalazły się przy wejściu oraz na salach. Świetlice wyposażono także w termometry bezdotykowe, środki do dezynfekcji powierzchni, maseczki oraz rękawiczki jednorazowe.

Każdą placówkę podzielono na strefy, tak aby poruszanie się było jasne i bezproblemowe a zarazem bezpieczne dla dzieci. Z sal świetlicowych zostały zabrane rzeczy, które nie mogły być regularnie dezynfekowane i mogły stanowić potencjalne źródło zakażenia wirusem. Każdy podopieczny otrzymał organizer oraz przybory szkolne, które były używane wyłącznie przez właściciela. Na teren świetlicy wstęp mieli wyłącznie wychowawcy oraz podopieczni. Rodzice oczekiwali na dzieci we wskazanej strefie. Zastosowanie wszystkich procedur oraz dostosowanie się zarówno przez dzieci, rodziców jak i wychowawców do obowiązujących zasad przyniosło oczekiwany efekt. Świetlice mogły spełniać swoją funkcję, jaką jest wsparcie dzieci oraz rodzin mających trudności w wypełnianiu swojej roli.

Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz realizacja procedury zobowiązania do leczenia odwykowego

Miejska Komisja jest powoływana na podstawie art. 4¹ ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez wójta/burmistrza/prezydenta miasta. W skład gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (art. 4¹ ust. 4 ww. ustawy), a zasady wynagradzania członków gminnych komisji określa rada gminy w gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych (art. 4¹ ust. 5 ww. ustawy).

Komisja pracuje również w zespołach problemowych (podkomisje), co pozwala na większą profesjonalizację pracy i zasięg działania.

Podkomisje lub zespoły mogą być powoływane w celu:

- 1) rozpatrywania wniosków dotyczących leczenia odwykowego;
- 2) uzyskiwania niezbędnych informacji do zaopiniowania wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych;
- 3) kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 97 wniosków z prośbą o skierowanie na leczenie osób, wobec których zachodziło podejrzenie o uzależnienie od alkoholu, z czego 9 wniosków dotyczyło osób wcześniej zgłoszonych, wobec których została wszczęta procedura.

Wnioskodawcami byli:

- członkowie rodzin – 43 wnioski,
- Komenda Powiatowa Policji w Inowrocławiu – 38 wniosków,
- kuratorzy Sądu Rejonowego w Inowrocławiu – 6 wniosków,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – 8 wniosków,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu – 1 wniosek,

- III Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Inowrocławiu – 1 wniosek (przekazanie wniosku wg właściwości).

1. Wśród zgłoszonych osób było 72 mężczyzn i 16 kobiet.

2. Rozmowy motywacyjne zostały przeprowadzone z 60 osobami. W toku prowadzonych postępowań w 78 sprawach przeprowadzono rozmowy z członkami rodzin, osobami wspólnie zamieszkującymi bądź przedstawicielami innych instytucji (pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Inowrocławiu, dzielnicowymi Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu, kuratorami Sądu Rejonowego w Inowrocławiu). Celem tych rozmów było ustalenie aktualnej sytuacji rodzinnej oraz formułowanie wniosków dowodowych zgodnych z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

3. Wynik przeprowadzonych działań wobec osób, które zostały zaproszone na posiedzenia Komisji na koniec okresu sprawozdawczego:

a) 19 osób kontynuuje leczenie odwykowe,

b) 4 osoby zostały skierowane do lekarzy biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,

c) w 17 sprawach zdecydowano skierować wnioski do Sądu Rejonowego w Inowrocławiu o zastosowanie leczenia odwykowego wobec osób, które nie podjęły dobrowolnego leczenia odwykowego,

d) 3 sprawy zostały zawieszono,

e) w 3 przypadkach decyzja co do dalszego działania zostanie podjęta po otrzymaniu informacji z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Inowrocławiu, Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu,

f) 6 osób zostanie zaproszonych na najbliższe posiedzenie Komisji,

g) w 2 sprawach na posiedzenie Komisji zostaną zaproszeni członkowie rodzin,

h) 50 postępowań zakończono z uwagi na brak przesłanek ustawowych pozwalających na zobowiązanie do leczenia odwykowego,

i) w 8 przypadkach postępowania zostały zakończone z uwagi na brak współpracy ze strony rodzin w formułowaniu wniosków dowodowych zgodnych z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

j) 3 postępowania zostały zakończone, gdyż osoby ukończyły terapię,

k) 1 postępowanie zakończono, gdyż Sąd Rejonowy w Inowrocławiu orzekł wobec uczestnika postępowania obowiązek poddania się leczeniu.

4. W okresie sprawozdawczym łącznie zlecono wykonanie 35 opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, z których:

- 15 opinii zostało wykonanych,

- 18 opinii nie zostało wykonanych, gdyż osoby wezwane nie zgłosiły się na badanie,

- 2 opinie są w trakcie realizacji.

5. Komisja skierowała do Sądu Rejonowego w Inowrocławiu 9 wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego osób, u których lekarze biegli sądowi stwierdzili uzależnienie od alkoholu, a które nie podjęły leczenia. W 6 przypadkach wnioski dotyczyły zobowiązania do leczenia odwykowego w systemie ambulatoryjnym, a w 3 w systemie stacjonarnym.

6. Skierowano również do Sądu Rejonowego w Inowrocławiu 13 wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego osób, które nie podjęły leczenia odwykowego, jak również nie zgłosiły się do lekarzy biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

7. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku odbyły się 44 posiedzenia podkomisji w trzyosobowym składzie, podczas których przeprowadzono rozmowy motywacyjne z osobami podejrzanymi o uzależnienie od alkoholu.

8. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono jedną wizję lokalną w terenie w celu ustalenia zgodności lokalizacji nowo otwartego punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałą nr XLI/479/2018 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 4 czerwca 2018 r. w sprawie zasad usytuowania na terenie Miasta Inowrocławia miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

9. W okresie sprawozdawczym Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podczas 22 posiedzeń wydała 263 opinie w formie postanowień, z których:

a) 208 dotyczyło sprzedaży napojów alkoholowych, w tym:

- zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa – 65 opinii,
- zawierających powyżej 4,5% do 18% alkoholu – 70 opinii,
- zawierających powyżej 18% alkoholu – 73 opinie,

b) 55 dotyczyło sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, w tym:

- zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa – 28 opinii,
- zawierających powyżej 4,5% do 18% alkoholu – 14 opinii,
- zawierających powyżej 18% alkoholu – 13 opinii.

Warsztaty psychoedukacyjne dla rodziców

W 2021 r. zrealizowano 125 godzin indywidualnych konsultacji psychoedukacyjnych częściowo w formie bezpośredniego kontaktu w gabinecie, częściowo online. Zależało to od zmieniających się warunków związanych z pandemią. Niektórzy rodzice woleli kontakt bezpośredni, część zdecydowanie online. Były też sytuacje wymuszające kontakt online (rodzina na kwarantannie).

W 2021 r. nie było możliwości powrotu do pracy warsztatowej, czyli spotkań grupowych.

Z konsultacji bezpośrednich skorzystało 6 par rodziców. Droga online z konsultacji skorzystało 39 rodziców. Czas pracy psychoedukacyjnej z jednym rodzicem („systemem rodzinnym”) był zróżnicowany. Zależało to od indywidualnych zapotrzebowań rodziców, a te były różne w zależności od zgłaszanych problemów wychowawczych.

Zgodnie z założeniami programowymi, konsultacje pełniły głównie funkcje psychoedukacyjnego wsparcia dla rodziców. Inaczej mówiąc, służyły rozpoznaniu problemu, lepszemu zrozumieniu uwarunkowań rodzinnych, psychologicznych i rozwojowych dziecka. W efekcie kończyły się pewnymi wskazaniem lub wprost rozwiązaniami dotyczącymi postaw wychowawczych rodziców. Rolą przedsięwzięć było przede wszystkim wsparcie wychowawczej pozycji i roli rodzica.

Podsumowując: wszyscy rodzice korzystający z konsultacji uzyskali rozpoznanie i lepsze zrozumienie mechanizmów psychologicznych składających się na rozwój występujących u ich dzieci problemów emocjonalnych, behawioralnych czy rozwojowych. Na tej podstawie z większością rodziców wypracowano podstawowe zalecenia i sposoby dalszego postępowania „naprawczego” w stosunku do dziecka.

Z częścią rodziców w ramach trwających konsultacji udało się zweryfikować podjęte działania i wzmocnić lub skorygować ustalone „strategie”.

Pozostała część rodziców zakończyła współpracę na poziomie uzyskania rozeznania i wskazówek psychoedukacyjnych.

Pomoc prawna

W okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. w Ośrodku Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu udzielono pomocy prawnej w 86 przypadkach, przeciętnie dwóm lub trzem osobom w tygodniu. Od 19 listopada 2021 r. usługi prawnicze świadczone były również przy ul. Słonecznej 20 w Punkcie informacyjno-konsultacyjnym dla osób z problemami uzależnień i ich rodzin oraz osób dotkniętych przemocą w rodzinie. O pomoc prawną zwracały się głównie (73 razy) kobiety – żony, partnerki lub matki alkoholików bądź narkomanów. Z pomocy prawnej skorzystało 13 mężczyzn. W 2021 r. przygotowano projekty zarówno pism procesowych w sprawach sądowych, jak i pism pozasądowych, w tym:

- 1) wniosek o umorzenie opłat abonamentowych;
- 2) wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) wniosek o opinię uzupełniającą biegłego sądowego;
- 4) wniosek o klauzulę wykonalności;
- 5) wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych (2);
- 6) wniosek o ustanowienie kuratora dla osoby nieznanej z miejsca pobytu;
- 7) wniosek o umorzenie grzywny i należności sądowych;
- 8) wniosek o wydanie odpisu postanowienia ze stwierdzeniem prawomocności (2);
- 9) wniosek o ogłoszenie upadłości konsumenckiej;
- 10) wniosek o egzekucję alimentów;

- 11) wniosek o pozbawienie władzy rodzicielskiej;
- 12) wniosek o orzeczenie eksmisji w trybie art. 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 13) wniosek o podjęcie postępowania w sprawie orzeczenia o niepełnosprawności;
- 14) wniosek o zwrot kosztów podróży w celu przeprowadzenia badania przez biegłego sądowego;
- 15) wniosek o zawieszenie postępowania w sprawie orzeczenia o niepełnosprawności;
- 16) wniosek o otwarcie i ogłoszenie testamentu oraz stwierdzenie nabycia spadku;
- 17) pozew o zapłatę kosztów utrzymania dziecka w okresie porodu i po urodzeniu dziecka;
- 18) pozew o podwyższenie alimentów;
- 19) pozew o uchylenie obowiązku alimentacyjnego;
- 20) pozew o przyczynianie się do zaspokojenia potrzeb rodziny;
- 21) pozew o rozwód;
- 22) pozew o alimenty;
- 23) odwołanie od decyzji o odmowie ponownego ustalenia kapitału początkowego;
- 24) odwołanie od decyzji o odmowie ponownego przeliczenia emerytury;
- 25) odwołanie od decyzji odmawiającej prawa do świadczenia uzupełniającego;
- 26) odwołanie od decyzji w sprawie stopnia niepełnosprawności;
- 27) pismo o wypłatę środków z konta emerytalnego spadkodawcy;
- 28) pismo procesowe w sprawie o ustanowienie opiekuna dla osoby ubezwłasnowolnionej;
- 29) pismo do zarządcy budynku w sprawie wydania pomieszczenia;
- 30) stanowisko wobec opinii biegłych dotyczącej stanu psychicznego uczestnika postępowania w sprawie o ubezwłasnowolnienie;
- 31) stanowisko wobec opinii biegłego sądowego;
- 32) zgłoszenie zmian wpisów w księdze wieczystej (5);
- 33) sprzeciw od nakazu zapłaty;
- 34) wezwanie do zwrotu pożyczki;
- 35) oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania (3);
- 36) odpowiedź na pozew w sprawie o rozwód;

37) pełnomocnictwo do wglądu do akt sprawy.

Ustnie udzielone porady prawne dotyczyły m.in.:

- 1) przesłanek i konsekwencji orzeczenia rozwodu;
- 2) przesłanek i konsekwencji ustanowienia rozdzielności majątkowej między małżonkami;
- 3) zasad podziału majątku po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej;
- 4) przesłanek orzeczenia eksmisji, w tym w trybie art. 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 5) obowiązku alimentacyjnego rodziców wobec dzieci;
- 6) obowiązku alimentacyjnego wobec byłego małżonka;
- 7) przesłanek podwyższenia alimentów na wspólne małoletnie dziecko;
- 8) przesłanek obniżenia alimentów;
- 9) przesłanek zniesienia obowiązku alimentacyjnego;
- 10) przesłanek pozbawienia władzy rodzicielskiej;
- 11) przesłanek ograniczenia władzy rodzicielskiej;
- 12) zasad ustalania kontaktów z dzieckiem;
- 13) zasad odpowiedzialności małoletniego za szkodę;
- 14) zasad sprawowania opieki prawnej nad dzieckiem;
- 15) zasad i konsekwencji przedawnienia roszczenia;
- 16) przesłanek ubezwłasnowolnienia;
- 17) zasad wykonania czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem ubezwłasnowolnionego;
- 18) zasad sporządzania aktu poświadczenia dziedziczenia;
- 19) zasad sporządzania testamentu i rodzajów testamentu;
- 20) odpowiedzialności spadkobiercy za długi spadkodawcy;
- 21) sposobu i zasadności odrzucenia spadku;
- 22) sposobów stwierdzenia nabycia spadku;
- 23) zasad sporządzania spisu inwentarza majątku spadkowego;
- 24) znamion przestępstwa znęcania się nad osobą najbliższą;
- 25) znamion przestępstwa oszustwa;
- 26) konsekwencji prawnych orzeczenia zakazu zbliżania się do określonej osoby;

- 27) konsekwencji prawnych nakazu opuszczenia mieszkania;
- 28) zasad najmu lokalu komunalnego i możliwości jego zakupu;
- 29) zasad wypowiedzenia wysokości czynszu najmu lokalu mieszkalnego;
- 30) przesłanek wymeldowania z lokalu mieszkalnego;
- 31) przywrócenia naruszonego posiadania;
- 32) przesłanek orzeczenia przymusowego leczenia odwykowego;
- 33) przesłanek i zasad umieszczenia małoletniego w zakładzie leczniczym;
- 34) zasad poddania leczeniu psychiatrycznemu;
- 35) przesłanek zwolnienia od kosztów sądowych;
- 36) zasad ponoszenia i sposobów wnoszenia opłat sądowych;
- 37) zasad występowania pełnomocnika w postępowaniu sądowym;
- 38) zasad wydania wyroku zaocznego;
- 39) prawa do świadczenia wychowawczego;
- 40) prawa do zasiłku opiekuńczego;
- 41) prawa do zasiłku stałego;
- 42) prawa do świadczenia uzupełniającego;
- 43) wydania świadectwa pracy;
- 44) ekwiwalentu za niewykorzystany urlop;
- 45) zasad korzystania z urlopu wypoczynkowego.

Świadczenie pomocy prawnej wymagało analizy zagadnień związanych m.in. z:

- 1) ustawą z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego;
- 2) ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny;
- 3) ustawą z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego;
- 4) ustawą z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy;
- 5) ustawą z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny;
- 6) ustawą z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego;
- 7) ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 8) ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 9) ustawą z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;

- 10) ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 11) rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”;
- 12) ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 13) ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 14) ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych;
- 15) ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami;
- 16) ustawą z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych;
- 17) rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych;
- 18) rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych;
- 19) ustawą z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych;
- 20) ustawą z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej;
- 21) rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej;
- 22) rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy;
- 23) ustawą z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa;
- 24) ustawą z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- 25) ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- 26) ustawą z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych;
- 27) rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych);
- 28) ustawą z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych;

29) rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie wypoczynku dzieci i młodzieży;

30) ustawą z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia;

31) ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;

32) ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;

33) ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości;

34) ustawą z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych;

35) rozporządzeniami Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii;

36) ustawą z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców;

37) ustawą z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych;

38) ustawą z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe;

39) ustawą z dnia 15 lipca 2020 r. o Polskim Bonie Turystycznym.

Metody działania: dostarczanie informacji na temat ryzyka związanego z używaniem substancji psychoaktywnych, poradnictwo indywidualne, poradnictwo rodzinne, treningi umiejętności społecznych, socjoterapia, konsultacje indywidualne, organizacja czasu wolnego (tzw. zajęcia „alternatywne”), w działaniach ważne jest uwzględnienie specyficznych problemów i potrzeb uczestników programu.

Realizatorzy: psychologowie, socjoterapeuci, psychoterapeuci, prawnicy i doradcy rodzinni.

Rezultaty:

- rozwijanie i utrwalenie podstawowych kompetencji społecznych (komunikacja, asertywność, autoprezentacja, empatia, poczucie odpowiedzialności za własne działania),

- zaspokojenie podstawowych potrzeb: bezpieczeństwa, akceptacji, więzi, autoekspresji,

- podniesienie wiedzy dotyczącej emocji – ich nazywania i wyrażania w sposób społecznie akceptowalny,

- wdrożenie do bezpiecznych form rozładowania napięcia i przeciwdziałania zachowaniom agresywnym,

- zdobycie umiejętności nazywania i wyrażania własnych potrzeb,

- wzmocnienie poczucia własnej wartości i samooceny,

- ukształtowanie umiejętności współpracy w grupie,

- wyrównanie zaległości szkolnych w zakresie odpowiadającym możliwościom dziecka,
- odkrywanie, wskazywanie i rozwijanie pasji i zainteresowań, podkreślanie mocnych stron,
- wdrożenie właściwego modelu zachowania – spędzanie czasu w gronie rówieśniczym w sposób bezpieczny, aktywny i twórczy,
- opanowanie nowych umiejętności – samodzielności, systematyczności, odpowiedzialności, konsekwencji,
- zauważalne postępy w korygowaniu wad wymowy dziecka,
- wyrównywanie szans podopiecznych – udział w wycieczkach, koloniach, wyjściach do miejsc kultury,
- objęcie poszczególnych dzieci badaniami w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, udział w spotkaniach z psychologiem – decyzja rodziców po rozmowach i sugestiach wychowawcy,
- ukształtowanie nawyku spędzania czasu wolnego w sposób sprzyjający dbaniu o zdrowie fizyczne,
- budowanie zaufania, kształtowanie pozytywnego obrazu osoby dorosłej,
- ukształtowanie poczucia ważności dziecka, jego potrzeb i oczekiwań,
- zaangażowanie rodziców do aktywnego udziału w życiu dziecka,
- zapewnienie pomocy psychospołecznej i prawnej osobom zgłaszającym się do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego i Ośrodka Profilaktyki,
- poszerzenie wiedzy na temat szkodliwości nadużywania alkoholu,
- wzmocnienie poczucia odpowiedzialności sprzedawców alkoholu,
- zapewnienie zgodnej z wymogami prawa lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu,
- poszerzenie świadomości i wiedzy na temat stosowania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych nadużywaniem alkoholu, przemocą i innymi czynnikami niszczącymi życie rodzinne i społeczne oraz zminimalizowanie zjawiska wykluczenia społecznego dzieci z rodzin dysfunkcyjnych i o niskim statusie materialnym,
- zwiększanie dostępności i poprawa jakości pomocy dla dzieci i młodzieży przejawiających zaburzenia zachowania, w tym młodocianych eksperymentujących ze środkami psychoaktywnymi,
- zmniejszenie liczby rodzin ze zdiagnozowaną bezradnością opiekuńczo-wychowawczą,

- poprawa funkcjonowania rodziny, obserwowana zmiana postaw, zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej, psychologicznej, psychiatrycznej i prawnej dla osób uzależnionych, współuzależnionych, zagrożonych uzależnieniem,

- zwiększanie więzi dziecka z rodziną, z rówieśnikami oraz wychowawcami.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

Poziom: profilaktyka uniwersalna – ukierunkowana na całą populację; adresowana do grupy niskiego ryzyka, a celem jej jest promocja zdrowego stylu życia oraz opóźnienie wieku inicjacji, a przez to zmniejszenie zachowań ryzykownych; działaniami profilaktycznymi obejmuje się szerokie niezdiagnozowane populacje.

W ramach tego obszaru prowadzono na terenie szkół i placówek opiekuńczo-wychowawczych programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży, kampanie profilaktyczne informacyjne, edukacyjne oraz warsztaty.

Działania profilaktyczne i warsztaty w szkołach

W związku z obostrzeniami spowodowanymi epidemią do 17 maja 2021 r. oraz wprowadzeniem nauki zdalnej w szkołach, prowadzenie warsztatów z uczniami w kontakcie bezpośrednim było niemożliwe. Wychodząc naprzeciw tym trudnościom, Ośrodek Profilaktyki, w odpowiedzi na potrzeby zgłaszane przez pedagogów szkolnych, przekazywał materiały dotyczące zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży oraz umiejętności psychospołecznych. W ramach tej współpracy do szkół trafiły materiały o następującej tematyce:

- informacje o projekcie „Szkoła odpowiedzialna cyfrowo” Fundacji „Dbam o swój zasięg”,
- materiały dotyczące tematu emocji, w tym scenariusze zajęć i karty pracy dla uczniów,
- scenariusze programu edukacyjnego „Loguj się z głową”,
- informacje wraz z materiałami programu profilaktycznego dotyczącego bezpieczeństwa w sieci „Asy Internetu”,
- informacje i pliki dotyczące gry Instytutu Kultury Miejskiej „Twoje prawa w sieci”,
- informacje dotyczące materiałów w Serwisie Edukacji Medialnej – scenariusze, ćwiczenia do prowadzenia zajęć z uczniami,
- informacje dotyczące internetowego kursu Fundacji Orange dla rodziców w trosce o bezpieczeństwo dzieci online,
- informacje o programie „Uczmy się uczyć” dotyczące bezpieczeństwa w sieci,
- scenariusze zajęć, karty pracy, plakaty „Oswoić stres”,
- scenariusze zajęć „Emocje – czuję, okazuję...”.

Propozycje do wykorzystania w trakcie zajęć z uczniami oraz za pośrednictwem e-dziennika z rodzicami zostały przekazane do wszystkich szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Od 17 maja 2021 r. nauka w szkołach w kontakcie bezpośrednim umożliwiła realizację warsztatów profilaktycznych. W szkołach podstawowych warsztaty zostały przeprowadzone w następujących placówkach: Szkoła Podstawowa nr 1 im. św. Wojciecha, Szkoła Podstawowa nr 2 im. Panny Maryi, Szkoła Podstawowa nr 4 im. Janusza Kusocińskiego, Szkoła Podstawowa nr 9 im. Marii Skłodowskiej-Curie, Szkoła Podstawowa nr 10 im. Jana Kasprowicza, Szkoła Podstawowa nr 16 im. Jana Pawła II, Katolicka Szkoła Podstawowa im. bł. ks. Władysława Demskiego, Zespół Szkół im. Marka Kotańskiego, Szkoła Podstawowa Integracyjna im. Powstańców Wielkopolskich. Tematy zajęć:

- Porozmawiajmy o emocjach,
- „Przyjaciele Zippiego” – zajęcia w ramach programu rekomendowanego,
- Wizerunek w sieci,
- Relacje rówieśnicze od nowa,
- Budujemy naszą grupę od nowa. Wspólnota klasowa w okresie pandemii,
- Budowanie osobistych granic w grupie,
- Relacje rówieśnicze – jestem częścią grupy,
- Możemy mieć zgraną klasę,
- Współpraca, dobre relacje w grupie,
- Relacje rówieśnicze – wokół norm i zasad w grupie,
- Przyjaciela mieć jest fajnie,
- Tolerancja – każdy inny, wszyscy równi,
- Jak sobie poradzić z konfliktem?,
- Złość, agresja, przemoc,
- Trening asertywności,
- Wirtualny świat – szanse i zagrożenia,
- Hejt i mowa nienawiści,
- Za chwilę wybuchnę! Jak sobie radzić ze stresem?,
- E-papierosy. Bezpieczna moda?,
- Profilaktyka palenia papierosów,
- Dopalacze – świadomy wybór?,
- Co to znaczy być uzależnionym?,

- zajęcia w ramach programu rekomendowanego „Unplugged”.

W zajęciach wzięło udział 1662 uczniów.

W szkołach ponadpodstawowych warsztaty przeprowadzone zostały w placówkach: Zespół Szkół Chemiczno-Elektronicznych im. Jana Pawła II, Zespół Szkół Budowlanych im. gen. Władysława Sikorskiego, Zespół Szkół Ekonomiczno-Logistycznych im. dra Józefa Krzywińskiego. Tematy zajęć:

- Anoreksja i bulimia – czy to jedynie pragnienie szczupłej sylwetki?,
- Ryzyko uzależnień a konsekwencje dla młodzieży,
- Warsztat profilaktyki uzależnienia od środków psychoaktywnych,
- Człowiek w obliczu pandemii – psychologiczne i społeczne uwarunkowania zachowań w warunkach kryzysu zdrowotnego.

W warsztatach wzięło udział 546 uczniów.

Kampanie profilaktyczne

Kampania profilaktyczna „Zachowaj Trzeźwy Umysł”

W 2021 r. edycja kampanii pod hasłem „Dorastamy asertywnie” została zrealizowana w Szkole Podstawowej nr 9 im. Marii Skłodowskiej-Curie w Inowrocławiu.

Cele główne podejmowanych działań:

- zwiększenie samoświadomości uczniów na temat zmian, jakie w nich zachodzą w związku z kryzysem rozwojowym,
- wzmocnienie umiejętności emocjonalno-społecznych, w tym przede wszystkim umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych np. sięganie po alkohol, dopalacze, papierosy,
- edukacja rodziców i wsparcie ich w zakresie umiejętności wychowawczych,
- samopoznanie i samoakceptacja, czyli budowanie adekwatnego obrazu „Ja” – umiejętności dostrzegania własnych zalet, mocnych stron i ograniczeń,
- nabywanie umiejętności rozpoznawania, nazywania i ujawniania swoich myśli, przekonań, uczuć w relacjach z innymi ludźmi,
- ograniczenie podejmowania przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych (agresywnych i autodestrukcyjnych).

Szkoła przygotowała 4 prezentacje za pomocą narzędzi TIK (technologie informacyjno-komunikacyjne) skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli:

- do realizacji tematu w klasach 1 – 3: „Małe dzieci – duże uczucia. Czuję i pokazuję”,
- do realizacji tematu w klasach 4 – 6: „Jestem silny – Jestem silna. Zmieniam się, dorastam”,

- do realizacji tematu w klasach 7 – 8: „Małe dzieci – duże uczucia. Lubię siebie”,
- do realizacji tematu pierwszego spotkanie z rodzicami: „Pozwolić dorosnąć i pozostać wsparciem”.

Prezentacje dla uczniów zostały wykorzystane podczas realizacji zajęć online. Prezentacje informujące o celach kampanii, jej założeniach, konkursach dla uczniów oraz do realizacji tematu pierwszego spotkania z rodzicami zostały zamieszczone na szkolnym Facebooku oraz przesłane na konta rodziców na e-dziennik. Szkoła pobrała materiały online ze strony kampanii. Przekazała wychowawcom klas oraz uczniom poszczególnych oddziałów hasło dostępu do materiałów online. Zajęcia odbyły się w trakcie nauczania zdalnego w klasach 1 – 3 oraz podczas godzin wychowawczych online w klasach 4 – 8.

Na stronie internetowej szkoły zamieszczone zostały publikacje do rodziców: „Pozwolić dorosnąć i pozostać wsparciem” oraz „Być przykładem. Umieć rozmawiać z nastolatkiem”. Ponadto na blogu pedagoga szkolnego zamieszczono prezentacje multimedialne: „Więź z dzieckiem. Najważniejsza wartość rodzica”, „Wirtualny świat nastolatka”, „Wszystkie emocje są ważne. Dlaczego?”.

Ogółem działaniami zostało objętych 293 uczniów, 184 rodziców, 12 nauczycieli.

Kampania informacyjno-edukacyjna „Postaw na rodzinę”

1 czerwca 2021 r. Ośrodek Profilaktyki włączył się do ogólnopolskiej kampanii „Postaw na rodzinę”, której pomysłodawcą jest Krakowska Akademia Profilaktyki, której głównym celem jest wspieranie pozytywnego wizerunku rodziny, będącej najważniejszym czynnikiem chroniącym dzieci i młodzież przed sięganiem po alkohol i inne substancje psychoaktywne. Ponadto, jak pokazują badania, dobre relacje w rodzinie mają istotny wpływ na zdrowie psychiczne, chronią przed zapadaniem na zaburzenia nastroju, depresją, podejmowaniem zachowań autoagresywnych.

Główne założenia podejmowanych działań to:

- edukacja na temat znaczenia bliskich relacji w rozwoju dzieci i młodzieży,
- upowszechnianie wiedzy, w jaki sposób poprawić wzajemną komunikację, wzmocnić więzi, wspierać się nawzajem,
- promowanie pomysłów na organizowanie i spędzanie czasu wolnego,
- informacje o miejscach i formach pomocy rodzinie.

Kampania trwała do końca lipca. Zrealizowane zostały następujące działania:

- do wszystkich inowrocławskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych przekazane zostały pakiety materiałów: plakaty, broszury, ulotki,
- w Miejskich Świetlicach Socjoterapeutycznych dla Dzieci wychowawcy, za pośrednictwem dzieci, przekazali pakiety ulotek dla rodziców; przeprowadzili cykl zajęć pod hasłem kampanii, w trakcie których m.in.: dzieci wykonywały prace plastyczne obrazujące, w jaki sposób chciałyby spędzać czas w rodzinie, dla rodziców przygotowały poradnik, w którym podpowiadają, jak lubią spędzać z nimi czas,

- Piknik Rodzinny pod hasłem „Razem możemy więcej”, z udziałem dzieci i młodzieży z Miejskich Świątlic,

- w ramach współpracy z Miejskim Przedsiębiorstwem Komunikacyjnym sp. z o.o. oraz Kujawskim Centrum Kultury w autobusach, wiatach przystankowych i na słupach ogłoszeniowych umieszczone zostały plakaty z hasłami „Mamy szczęście, bo mamy siebie”, „Poznajmy się lepiej”, na plakatach podane zostały też informacje teleadresowe Ośrodka Profilaktyki,

- do wszystkich parafii dzieci ze świątlic dostarczyły plakaty i ulotki, z prośbą o upowszechnienie informacji,

- systematycznie na fanpage`u oraz stronie www Ośrodka Profilaktyki zamieszczane były artykuły, filmiki, rozmowy, które mogą pomóc zainteresowanym w radzeniu sobie w relacjach z bliskimi m.in.: „Bliskość to nasza siła”, „Mindfulness jako sposób bycia bliżej siebie i swoich bliskich”, „Sześć sposobów, by wzmocnić rodzinne więzi”, „Życie warte jest rozmowy”, „5 fundamentów dobrej relacji z dzieckiem”, „Co jest ważne w kontakcie z nastolatkiem”, „Jak utrzymać dobrą relację z dorastającym dzieckiem?”.

#WIDZISZREAGUJ – kampania informacyjno-edukacyjna

Lokalna kampania dotycząca przemocy interpersonalnej realizowana była w miesiącach listopad – grudzień 2021 r., dwuetapowo. Pierwsza część pod hasłem „Pełni mocy w rodzinie bez przemocy” dotyczyła przemocy w rodzinie. Celem było zwrócenie uwagi, iż zjawisko przemocy występuje niezależnie od środowiska, poziomu wykształcenia, płci, wieku, przynależności do grupy społecznej, poziomu intelektualnego. Przemoc w rodzinie ma charakter wieloczynnikowy, przybiera różne formy, przynosi konsekwencje wpływające na zdrowie fizyczne i psychiczne. Publikowane materiały zawierały informacje, jak sobie poradzić w sytuacji zagrożenia ze strony bliskiej osoby, gdzie i jak szukać pomocy. Druga część kampanii pod hasłem „Po stronie mocy, przeciwko przemocy” poświęcona była zjawisku przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy i hejtowi w sieci. Skierowana była do nauczycieli, dzieci, młodzieży oraz do rodziców. Przekazywane były wskazówki, jak chronić dzieci przed zagrożeniami związanymi z korzystaniem z Internetu oraz jak kształtować tolerancyjną postawę wśród dzieci i młodzieży.

Działania podjęte w ramach kampanii:

- publikowanie treści dotyczących kampanii w postaci plakatów i artykułów na stronie www oraz na fanpage`u Ośrodka Profilaktyki, m.in.: „Pomóż mi – gest ratujący życie”, „Twój parasol może uratować dziecku życie”, „Bądźmy uważni w relacji z dzieckiem”, „Bullying XXI wieku”, plakatów z informacjami o miejscach pomocy w Inowrocławiu oraz ogólnopolskich infoliniach i stronach internetowych,

- zamieszczenie na telebimach plakatów z hasłami kampanii i informacjami, gdzie szukać pomocy,

- przekazanie pedagogom wszystkich szkół materiałów informacyjno-edukacyjnych: ulotek, broszur, e-booków, kart pracy i scenariuszy zajęć, m.in.: dla rodziców e-booki „Pełni mocy w rodzinie bez przemocy”, „Bądźmy uważni w relacji z dzieckiem”, „Bądźmy obecni w sieci razem z dzieckiem”, „Rodzicu – dbaj o bezpieczeństwo swojego dziecka w Internecie”, ulotek „Bezpieczny dom to fundament”, „Nie bądź obojętny wobec przemocy – zareaguj!”, „Cyberprzemoc to też przemoc...”, „Prawa dziecka”, „Gdy przemoc staje się faktem”, „Każdy z nas jest wyjątkowy”, „Wybierz moc, a nie przemoc”, „Powstrzymaj cyberprzemoc i hejt”,

- realizowanie zajęć z dziećmi i młodzieżą w świetlicach socjoterapeutycznych oraz za ich pośrednictwem przekazanie pakietów informacyjno-edukacyjnych dla rodziców,

- przeprowadzanie w szkołach warsztatów z uczniami na temat przemocy: „Złość, agresja, przemoc”, „Trening asertywności”, „Wirtualny świat – szanse i zagrożenia”, „Hejt i mowa nienawiści”, „Wizerunek w sieci”, „Tolerancja – każdy inny – wszyscy równi”, „Jak sobie poradzić z konfliktem”, „Budowanie osobistych granic w grupie”.

Edukacja publiczna

Ograniczenia wynikające z trwającego stanu epidemii uniemożliwiły realizację zaplanowanych szkoleń w pełnym zakresie. Nauczanie zdalne w szkołach spowodowało, że zrealizowane zostały tylko 2 szkolenia dla rodziców pt. „Depresja dzieci i młodzieży” w II Liceum Ogólnokształcącym im. Marii Konopnickiej i w III Liceum Ogólnokształcącym im. Królowej Jadwigi. Ponadto na prośbę Zakładów Ciech Cargo Sp. z o.o. przeprowadzono 5 spotkań szkoleniowych dla 40 maszynistów na temat „Prowadzenie pojazdów a używanie substancji psychoaktywnych”.

Metody działania

Prowadzenie działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej z zakresu problematyki uzależnień przez:

- prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,

- wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież służących promocji zdrowego stylu życia, kształcenie młodzieżowych liderów promocji zdrowia,

- organizacja kampanii lokalnych i udział w ogólnopolskich promujących zdrowy styl życia, przeciwdziałających problemom uzależnień i przemocy,

- edukacja publiczna w zakresie problematyki alkoholowej i narkotykowej,

- prowadzenie stałego interaktywnego systemu informacji,

- prowadzenie badań, zwłaszcza związanych z diagnozą zachowań problemowych, używaniem substancji psychoaktywnych podejmowanych przez młodzież,

- tworzenie punktów informacyjnych z danymi o dostępnej ofercie pomocy na terenie Miasta w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień,

- programy dla kierowców, którzy utracili prawo jazdy: indywidualne konsultacje z terapeutą, zajęcia grupowe (psychoedukacja),

- edukacja w szkołach średnich w ramach podnoszenia świadomości wszystkich uczestników ruchu w zakresie wpływu alkoholu na bezpieczeństwo w ruchu drogowym.

Realizatorzy: nauczyciele wspierani przez psychologów i psychoterapeutów, socjoterapeuci, terapeuci, pedagodzy, działania najczęściej przeprowadzane były w szkołach.

Rezultaty warsztatów i działań profilaktycznych:

- w trakcie nauczania zdalnego przekazywanie szkołom online materiałów (scenariusze, karty pracy dla uczniów, opracowania) dotyczących zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, bezpieczeństwa w sieci, do wykorzystania na lekcjach wychowawczych oraz do przekazywania rodzicom za pośrednictwem e-dzienników,

- podniesienie poziomu wiedzy i kompetencji uczniów w zakresie lepszego radzenia sobie ze stresem, trudnymi emocjami,

- zwiększenie poziomu umiejętności w relacjach z rówieśnikami: dawania i uzyskiwania wsparcia, nawiązywania kontaktu, współpracy z innymi, rozwiązywania konfliktów w sposób asertywny,

- podniesienie poziomu wiedzy z zakresu uzależnień od substancji psychoaktywnych, uzależnienia od Internetu, mechanizmów wchodzenia w uzależnienia, konsekwencji dla rozwoju psychofizycznego młodych ludzi,

- zwiększenie poziomu wiedzy na temat zjawiska przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy oraz przemocy w rodzinie, sposobów reagowania i interweniowania w sytuacji bycia ofiarą przemocy bądź jej świadkiem,

- pozyskanie informacji o formach i miejscach pomocy dla dzieci i młodzieży na terenie miasta oraz o ogólnopolskich telefonach zaufania.

Rezultaty kampanii profilaktycznych:

- zwiększenie poziomu świadomości społecznej na temat znaczenia bliskich relacji w rozwoju dzieci i młodzieży,

- podniesienie poziomu kompetencji wychowawczych rodziców poprzez nabycie umiejętności lepszego komunikowania się z dziećmi oraz lepszego rozumienia cykli rozwojowych w życiu rodziny,

- pozyskanie informacji przez dzieci i rodziców, w jaki sposób organizować i spędzać czas wolny w sposób konstruktywny,

- wzrost samoświadomości młodzieży na temat zmian, jakie zachodzą w nich w okresie dojrzewania i ich wpływu na relacje z innymi,

- podniesienie poziomu kompetencji psychospołecznych dzieci i młodzieży w zakresie lepszego radzenia sobie w sytuacjach trudnych poprzez nabywanie umiejętności wyrażania siebie w sposób asertywny,

- zwiększenie poziomu świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie, przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy, pozyskanie wiedzy o jej formach oraz wpływie na zdrowie fizyczne i psychiczne,

- uzyskanie informacji o sposobach interweniowania w sytuacji bycia ofiarą lub świadkiem przemocy,

- upowszechnienie informacji o formach, metodach i miejscach pomocy dla dzieci, młodzieży i dorosłych na terenie miasta oraz ogólnopolskich telefonach zaufania.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień, HIV/AIDS oraz wspieranie zatrudnienia socjalnego

W ramach tego obszaru współpracowano w zakresie wymiany informacji, konsultacji, wspólnych inicjatyw na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych, w szczególności na rzecz promocji i realizacji działań w tym zakresie.

W ramach organizacji kampanii lokalnych, programów edukacyjnych, programów profilaktycznych, warsztatów, treningów i praktyk współpracowano ze szkołami podstawowymi, ponadpodstawowymi i uczelniami wyższymi, a także placówkami podstawowej opieki zdrowotnej, placówkami opieki społecznej i innymi.

Zadania zlecone do realizacji jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych w drodze konkursu powierzono: Kujawskiemu Stowarzyszeniu „Klub Abstynentów” w Inowrocławiu, który realizuje szeroko rozumianą pracę profilaktyczno-rehabilitacyjną wśród osób uzależnionych i ich rodzin, przeciwdziałając tym samym ich wykluczeniu społecznemu i zapewnia integrację społeczną oraz Terenowemu Komitetowi Ochrony Praw Dziecka w zakresie prowadzenia świetlicy socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży przy ul. Bolesława Krzywoustego 23.

Upowszechniano informację na temat miejsc pomocy oraz wsparcia na rzecz osób żyjących z HIV/AIDS.

W województwie kujawsko-pomorskim Punkty Konsultacyjno-Diagnostyczne (PKD) wykonujące badania w celu wykrycia zakażenia HIV, anonimowo i bezpłatnie, połączone z poradnictwem przed i po teście prowadzone są w Toruniu przy Szosie Bydgoskiej 1 (na terenie Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia) oraz w Bydgoszczy przy ul. Kujawskiej 4 (na terenie Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej).

Osoby potrzebujące porady i wsparcia mogą zgłosić się do Poradni internetowej HIV/AIDS: poradnia@ aids.gov.pl lub skorzystać z bezpłatnego telefonu zaufania HIV/AIDS: 800 888 448.

Metody działania:

- upowszechnianie informacji na temat placówek, instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z problemem uzależnienia i ich rodzin,

- wspieranie działalności grup samopomocowych,

- wspieranie działań na rzecz osób żyjących z HIV/AIDS (informacja o miejscach pomocy),

- współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytucjami, osobami fizycznymi, Kościołem katolickim i innymi związkami wyznaniowymi oraz jednostkami organizacyjnymi,

- udzielanie pomocy merytorycznej i organizacyjnej stowarzyszeniom i innym organizacjom w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Realizatorzy: Wydział Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Profilaktyki.

Rezultaty:

- wspieranie działalności środowisk abstynenckich i działalności stowarzyszeń pracujących na rzecz pomocy dziecku i rodzinie,

- upowszechnianie informacji na temat miejsc pomocy służących rozwiązywaniu problemów uzależnień, HIV/AIDS na terenie całego kraju.

5. Ograniczanie dostępności alkoholu oraz podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Na podstawie art. 18 ust. 8 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, ze zm.) w okresie od stycznia do grudnia 2021 r., działając z upoważnienia Prezydenta Miasta Inowrocławia, członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wraz z funkcjonariuszami Straży Miejskiej i Policji przeprowadzili 4 akcje kontrolne w punktach sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Miasta Inowrocławia. Przedmiotem akcji, którymi objęto łącznie 40 punktów, było przestrzeganie zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. W jednym z kontrolowanych sklepów stwierdzono naruszenia przepisu art. 15 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, czyli stwierdzono sprzedaż napojów alkoholowych osobie, której zachowanie wskazywało, że znajduje się w stanie nietrzeźwości. W związku z powyższym na miejsce zdarzenia został wezwany patrol policji. W wyniku działań podjętych przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Komenda Powiatowa Policji wszczęła dochodzenie o przestępstwo określone w art. 43 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W żadnym z kontrolowanych punktów nie stwierdzono sprzedaży napojów alkoholowych osobom do lat 18, na kredyt lub pod zastaw. Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w miejscach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych powinna być uwidoczniła informacja o szkodliwości spożywania alkoholu. W dwóch punktach sprzedaży ujawniono, że postępowano wbrew temu przepisowi. W związku z powyższym obecni podczas kontroli funkcjonariusze Straży Miejskiej Inowrocławia w jednym przypadku ukarali właściciela sklepu mandatem. Z uwagi na wprowadzony stan epidemii odwołano wcześniej zaplanowaną kontrolę, która miała się odbyć 19 marca 2021 r.

Metody działania:

- szkolenia sprzedawców napojów alkoholowych,
- kontrola zjawiska sprzedaży alkoholu nieletnim,

- w przypadku stwierdzenia naruszenia zakazu promocji i reklamy alkoholu oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18 oraz sprzedaży na kredyt lub pod zastaw były prowadzone działania interwencyjne; Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych będzie prowadziła działania interwencyjne i występowała przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Realizatorzy: członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, funkcjonariusze Policji i Straży Miejskiej.

Rezultaty:

- zmniejszenie skali naruszeń prawa w zakresie sprzedaży alkoholu bez wymaganego zezwolenia oraz wbrew jego warunkom i zasadom oraz zmniejszenie skali zjawiska sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym,

- zapoznanie właścicieli i sprzedawców z aspektami prawnymi dotyczącymi sprzedaży alkoholu, szczególnie osobom nieletnim,

- wypracowanie praktyki zwracania uwagi na wiek klientów kupujących alkohol,

- nabycie umiejętności asertywnej odmowy przy próbie zakupu alkoholu przez osobę niepełnoletnią.

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej lub klubów integracji społecznej

W związku z utrzymującym się stanem epidemii w kraju Wojewoda Kujawsko-Pomorski dwukrotnie podejmował decyzję o czasowym zawieszeniu działalności klubów integracji społecznej i centrów integracji społecznej, po raz pierwszy 20 października 2020 r., po raz kolejny 27 marca 2021 r. Uchylenie ww. decyzji następowało odpowiednio 1 marca 2021 r. i 4 maja 2021 r., co umożliwiło przywrócenie możliwości realizacji warsztatów.

W tej sytuacji od 1 marca 2021 r. 20 uczestników projektu „Nowe perspektywy – aktywizacja mieszkańców Inowrocławia”, podzielonych na dwie grupy 10-osobowe, rozpoczęło zajęcia z podstaw obsługi komputera i Internetu. W sumie zrealizowano po 40 godzin zegarowych tej formy wsparcia dla każdej z grup, przy czym w marcu jedna grupa zrealizowała je w ilości 10 godzin, druga w ilości 20 godzin, pozostałe godziny wspomnianych warsztatów przeprowadzono w maju 2021 r.

Warsztaty z zakresu wizażu i autoprezentacji oraz trening komunikowania się i poprawności językowej również zakończono w maju 2021 r. (każdy z warsztatów w ilości 15 godzin dla 10 osób).

Grupa wsparcia została zrealizowana w ilości 40 godzin, tj. po 20 godzin dla każdej z dwóch grup. Zakończono także indywidualne poradnictwo psychologiczne w łącznej ilości 240 godzin.

Indywidualne doradztwo zawodowe w ilości 80 godzin (2 spotkania x 2 godziny x 20 uczestników) oraz trening poruszania się na rynku pracy w ilości 50 godzin (25 godzin dla każdej z dwóch grup) rozpoczęły realizację reintegracji zawodowej. Działania te odbywały się w miesiącach czerwiec i lipiec 2021 r.

We wrześniu i październiku uczestnicy rozpoczęli udział w następujących kursach zawodowych:

- pracownik magazynowy z uprawnieniami do 1 kV i obsługą wózków jezdniowych,
- pracownik magazynowy z obsługą kas fiskalnych i komputera,
- pracownik administracyjno-biurowy z obsługą kas fiskalnych i komputera,
- masażysta i opiekun osób starszych.

Od grudnia 2021 r. rozpoczęły się trzymiesięczne staże zawodowe.

Drugim projektem z reintegracji społecznej i zawodowej, wzbogaconym o działania środowiskowe, dedykowanym dwudziestu uczestnikom, jest „Klub Aktywnej Rodziny”, który Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu realizuje w partnerstwie ze Związkiem Harcerstwa Rzeczypospolitej Okręgu Kujawsko-Pomorskiego. Wszystkie działania społeczne i środowiskowe będą się odbywały w siedzibie Partnera, tj. Klubie Aktywnej Rodziny przy ul. Poznańskiej 384 w Inowrocławiu. Stworzenie miejsca spotkań w dzielnicy Mątwy służy poszerzeniu oferty pomocy dla klientów Ośrodka oraz ich otoczenia, ale także animacji środowiska lokalnego.

Warsztaty integracyjne zrealizowano w ilości 20 godzin zegarowych dla każdej z dwóch grup w listopadzie 2021 r., natomiast grupę wsparcia zaplanowaną w ilości 40 godzin zegarowych każda z dwóch grup będzie realizowała cyklicznie przez cały czas trwania projektu. Pierwsze spotkania odbyły się w listopadzie 2021 r.

Indywidualne poradnictwo psychologiczne zaplanowano w ilości 12 jednogodzinnych spotkań dla każdego z 20 uczestników. Pierwsze konsultacje miały miejsce w grudniu. Kolejne będą się odbywały systematycznie przez cały czas trwania projektu.

Kolejne formy wsparcia indywidualnego i grupowego, jak również działania środowiskowe i reintegracja zawodowa będą realizowane w latach 2022 – 2023.

Metody działania:

- doradztwo zawodowe, poradnictwo psychologiczne, warsztaty psychoedukacyjne, warsztaty ekonomiczne, warsztaty integracyjne, profilaktyka i promocja zdrowia, profilaktyka uzależnień.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

7. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego

Pomoc udzielona osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków i ich rodzinom w 2021 r.

Szkody społeczne wywołane przez uzależnienie od alkoholu, substancji psychoaktywnych w życiu osoby uzależnionej i jej otoczenia są tak duże, że wymagają działań wielu podmiotów dla łagodzenia skutków, ograniczenia następstw.

Zestawienie tabelaryczne obrazuje zakres wsparcia materialnego udzielonego w 2021 roku.

	Ogółem liczba osób uprawnionych do pomocy w formie materialnej	W tym z powodu:	
		alkoholizmu	narkomanii
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	2481	171	25
Liczba świadczeń	188569	4505	102
Kwota świadczeń (w zł)	16701691	494718,87	43631,13
Liczba rodzin	2377	113	15
Liczba osób w rodzinach	4795	198	30

*Podane w tabeli kwoty nie obejmują świadczeń wychowawczych, dodatków mieszkaniowych.

Pomoc osobom bezdomnym

W 2021 r. w schroniskach dla osób bezdomnych przebywało 97 osób. Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta posiada bazę noclegową dla 68 osób. W listopadzie Towarzystwo uruchomiło ogrzewalnię przy ul. Toruńskiej 24 dla 15 osób, umożliwiającą nietrzeźwym bezdomnym spędzenie nocy w ciepłym pomieszczeniu, wypicie ciepłej herbaty. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współpracował na zasadzie umów z wieloma schroniskami w Polsce, aby móc zapewnić osobom zgłaszającym bezdomność miejsce noclegowe nawet w sytuacji, gdy z inowrocławskich schronisk zostali usunięci z powodu nieprzestrzegania regulaminu lub gdy w chwili zgłoszenia bezdomności nie było w nich wolnych miejsc.

Często przyczyną sytuacji, w jakiej znalazły się osoby bezdomne, jest nadużywanie alkoholu i narkotyków. W 2021 r. do schronisk z powodu uzależnienia od narkotyków skierowano 2 osoby, od alkoholu – 19 osób, w tym 7 do schronisk z usługami opiekuńczymi. Wiele z tych osób było kierowanych do schronisk ponownie, ponieważ wcześniej były one z nich usuwane z powodu łamania obowiązującego regulaminu i powrotu do nałogu.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, poza kosztami ponoszonymi na schronienie i posiłek w schronieniu dla tych osób, wypłacał im świadczenia pieniężne:

- 28 osobom wypłacono zasiłki stałe i opłacono składki na ubezpieczenie, co stanowiło wydatek 12439,59 zł,

- 27 osób skorzystało z pomocy w formie zasiłków na leki – 3456,00 zł,

- 15 osób skorzystało z zasiłków celowych z przeznaczeniem m.in. na żywność, odzież, dojazd do schronisk i inne w łącznej kwocie 2450,00 zł.

Ponadto po przeprowadzeniu wywiadu przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej 15 bezdomnym przyznano prawo do 90-dniowego ubezpieczenia zdrowotnego, zgodnie w ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1373, ze zm.). Ta forma pomocy znacząco odciąża budżet z ponoszenia kosztów leczenia szpitalnego za osoby niemające opłaconej składki na ubezpieczenia zdrowotne.

Każdy bezdomny przebywający w schronisku objęty był pracą socjalną. 3 osoby wyprowadzono z bezdomności, z 14 osobami bezdomnymi podpisano kontrakty socjalne.

Monitoring bezdomności prowadzony był przez cały rok, nasilono go jednak w okresie jesienno-zimowym. Pracownicy socjalni wraz z funkcjonariuszami Straży Miejskiej kontrolowali miejsca, gdzie takie osoby przebywały, m.in. ogródki działkowe, piwnice, opuszczone budynki. W trakcie prowadzonych działań osoby bezdomne otrzymywały maseczki ochronne, ciepłą odzież, żywność zorganizowaną przez Zarząd Miejski Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Inowrocławiu. Informowano o możliwości zjedzenia ciepłego posiłku, który wydawany był codziennie przy schronisku im. św. Brata Alberta przy ul. Jacewskiej 118 oraz w 3 uruchomionych w ramach projektu „Mobilny Punkt” punktach: plac przy Kościele św. Krzyża – godz. 12.00, pętla autobusowa na Osiedlu Piastowskim – godz. 13.00, ul. Magazynowa przy przejściu podziemnym – godz. 14.00, które poza żywnością wydawały odzież i środki ochrony osobistej.

Praca socjalna

Osoby i rodziny, w których występował problem uzależnienia od alkoholu bądź innych substancji psychoaktywnych, poza wsparciem materialnym mogły liczyć również na pomoc w formie pracy socjalnej. Pracownicy Terenowych Zespołów Pracy Socjalnej prowadzili pracę socjalną w 138 środowiskach, w których występował problem uzależnienia: w 135 – od alkoholu i w 3 – od narkotyków. W sprawie 9 osób skierowano wnioski do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Inowrocławiu o zobowiązanie do leczenia odwykowego. Z 6 osobami zostały spisane kontrakty socjalne zobowiązujące do leczenia odwykowego (aktualnie realizowane są 4, 2 osoby zmarły). Pracownicy socjalni mogli liczyć również na wsparcie pracowników Zespołu ds. Rodziny i Interwencji Socjalnych. Współpracowali również z asystentami rodziny, monitorując wspólnie środowiska i wymieniając istotne informacje na temat rodziny oraz planując najbardziej efektywne działania na jej rzecz przez opracowanie planu pracy z rodziną.

Asystent rodziny

Destruktywny wpływ nadużywania alkoholu na życie rodzin wychowujących dzieci poniżej 18 roku życia był podstawą do nawiązania współpracy 20 rodzin z asystentami rodziny. W rodzinach tych wychowuje się 40 dzieci.

W sytuacjach budzących niepokój związany z nadużywaniem przez osoby dorosłe alkoholu asystenci rodziny w 2021 r. kierowali wnioski do odpowiednich instytucji:

a) 9 wniosków o udostępnienie danych ze zbioru danych osobowych skierowano do Kujawskiego Ośrodka Rehabilitacji i Terapii KORT, dotyczących podejmowania i kontynuowania terapii przez 6 osób dorosłych; 1 wniosek do Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu odnośnie podjęcia terapii przez 1 osobę dorosłą;

b) 2 wnioski o wszczęcie postępowania w sprawie zobowiązania do leczenia odwykowego do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Inowrocławiu (wobec 2 osób dorosłych, z 2 środowisk, w których wychowywało się 6 dzieci); ustalono, że w 1 przypadku nadal jest prowadzone postępowanie, natomiast 1 postępowanie zostało umorzone z powodu zgonu klienta;

(w każdym przypadku uzyskano informację o kontynuowaniu bądź przerwaniu terapii);

c) 8 wniosków do Sądu Rejonowego w Inowrocławiu III Wydział Rodzinny i Nieletnich z prośbą o zajęcie stanowiska w sprawach dotyczących 8 rodzin, wychowujących 15 dzieci (asystenci przekazali informacje o aktualnej sytuacji rodzin, w których nadużywany był alkohol przez osoby dorosłe):

- w 2 sprawach 4 dzieci zostało zabezpieczonych na czas trwania postępowania u najbliższej rodziny,

- w 2 sprawach 3 dzieci zostało zabezpieczonych poprzez umieszczenie w pieczy zastępczej,

- w 4 sprawach Sąd ograniczył władzę rodzicielską nad 8 dzieci poprzez ustalenie nadzoru kuratora.

Zespół ds. Rodziny i Interwencji Socjalnych

Pracownicy Zespołu w 2021 r. kierowali działania do 126 środowisk, w których występował problem alkoholowy i 20 środowisk, w których funkcjonowały osoby uzależnione od innych środków psychoaktywnych.

W następstwie tych działań Zespół:

- działając na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie pracownicy socjalni we współpracy z funkcjonariuszami policji oraz przedstawicielami ochrony zdrowia dokonali interwencyjnie odebrania 3 dzieci, które w następstwie zostały umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej,

- w sprawach 3 rodzin, wychowujących 7 dzieci pracownicy socjalni informowali Sąd Rejonowy w Inowrocławiu o pogarszającej się sytuacji w rodzinie, w następstwie czego nastąpiła zmiana formy ograniczenia władzy rodzicielskiej poprzez umieszczenie małoletnich w spokrewnionych rodzinach zastępczych; w sprawach 2 rodzin, w których wychowywało się 2 dzieci, pracownicy socjalni złożyli do sądu wnioski z prośbą o wgląd w sytuację, w efekcie czego została ograniczona władza rodzicielska i ustanowiony nadzór kuratora.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Działający przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej ww. Zespół w 2021 r. obejmował procedurą „Niebieskie Karty” 232 rodziny.

Z analizy procedur wynika, że ogólna liczba osób, wobec których zachodziło podejrzenie, że doświadczają przemocy w rodzinie, wynosiła 284, natomiast liczba wskazanych sprawców przemocy w rodzinie wynosiła ogółem 244.

W 133 zgłoszeniach o podejrzeniu przemocy w rodzinie osoby ją stosujące były pod wpływem alkoholu, natomiast w 28 – pod wpływem środków odurzających.

W 2021 r. w indywidualnych sprawach, w których prowadzono procedury „Niebieskie Karty”, podjęto następujące działania na rzecz rodzin dotkniętych problemem alkoholowym:

a) złożono 13 wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Inowrocławiu o zobowiązanie do leczenia odwykowego oraz jeden raz poinformowano Komisję o pogarszającej się sytuacji w rodzinie na skutek nadużywania alkoholu przez członka rodziny, w wyniku czego:

- do Sądu Rejonowego w Inowrocławiu zostały skierowane 2 wnioski o leczenie odwykowe w systemie stacjonarnym z nadzorem kuratora,

- w 1 sprawie Sąd Rejonowy w Inowrocławiu wydał postanowienie o leczeniu w systemie ambulatoryjnym z nadzorem kuratora,

- w 5 sprawach zakończono postępowanie,

- w sprawach 2 osób Komisja nadal prowadzi postępowanie,

- 4 osoby podjęły leczenie odwykowe;

b) do Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu złożono 3 zawiadomienia o przestępstwie znęcania tj. o czyn z art. 207 §1 kk dotyczące 3 osób nadużywających alkoholu; w każdej z tych spraw wszczęto dochodzenie o przestępstwo;

c) wystąpiono do Sądu Rejonowego w Inowrocławiu III Wydział Rodzinny i Nieletnich:

- z wnioskami o wgląd w sytuację 17 dzieci z 6 rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, w wyniku czego:

- przekazano sprawę 1 dziecka do rozpatrzenia przez Sąd Okręgowy w Bydgoszczy, gdzie toczy się sprawa rozwodowa rodziców małoletniego,

- tytułem zabezpieczenia poddano nadzorowi kuratorskiemu wykonywanie władzy rodzicielskiej w przypadku 2 rodzin, w których wychowuje się 4 dzieci,

- umorzono na wstępnym etapie postępowanie wyjaśniające dotyczące 5 dzieci z 1 rodziny,

- ograniczono władzę rodzicielską nad 3 dzieci z 1 rodziny, poddając sposób jej wykonywania nadzorowi kuratora,

- sprawa 1 rodziny wychowującej 4 dzieci jest w toku;

- z informacją o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” w 7 rodzinach i o pogorszeniu sytuacji 15 dzieci w nich wychowywanych, w związku z nadużywaniem alkoholu przez dorosłego członka ich rodziny, w wyniku czego:

- ograniczono i poddano nadzorowi kuratora władzę rodzicielską w 3 rodzinach, gdzie wychowuje się 7 dzieci,

- utrzymano nadzór kuratorski w 3 rodzinach wychowujących 5 dzieci, przy czym w 1 z tych przypadków nadal toczy się sprawa o zmianę formy ograniczenia władzy rodzicielskiej nad 3 dzieci;

- z informacją o pogarszającej się sytuacji częściowo ubezwłasnowolnionej, nadużywającej alkoholu stosującej przemoc osoby oraz o braku współpracy z jej opiekunem prawnym, a następnie złożono wniosek o leczenie psychiatryczne połączone z leczeniem odwykowym bez zgody tej osoby, w wyniku czego:

- w pierwszej z tych spraw Sąd nie odniósł się do poruszonego problemu,

- w drugiej – wszczął sprawę o leczenie psychiatryczne osoby oraz przesłał jej sprawę do rozpatrzenia do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Inowrocławiu – sprawy w toku;

- skierowano informację do kuratora zawodowego o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” w 1 rodzinie z problemem alkoholowym wychowującej 3 dzieci; kolejne działania w tej rodzinie podjęli pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Inowrocławiu dokonując na podstawie art.12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie interwencyjnego odebrania 3 dzieci z rodziny, z uwagi na fakt, iż matka dzieci przebywała w szpitalu, a sprawujący nad nimi opiekę ojciec był w stanie nietrzeźwości; w tym przypadku Sąd ograniczył rodzicom władzę rodzicielską i nakazał umieścić małoletnich w pieczy zastępczej;

d) poinformowano II Wydział Karny Sądu Rejonowego w Inowrocławiu o przemocowym zachowaniu 1 kobiety nadużywającej alkoholu, na skutek czego osoba ta została osadzona w zakładzie karnym;

e) podjęto działania w sprawie niepełnosprawnego mężczyzny zaniedbywanego przez nadużywających alkohol rodziców; na skutek tych działań Sąd Rejonowy w Inowrocławiu postanowił o umieszczeniu tej osoby bez wyrażenia przez nią zgody w domu pomocy społecznej;

f) sytuacja rodzinna 9 osób tj. 5 kobiet, których partnerzy nadużywali alkoholu (w tym 2 matek) i ich 4 dzieci wymagała skierowania i umieszczenia w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Tucholi (7 osób), w Jaksicach (1 osoba) oraz we Włocławku (1 osoba);

g) skierowano do aresztu śledczego prośbę o objęcie programem korekcyjno-edukacyjnym lub terapią odwykową sprawcę przemocy domowej, jednak nie uzyskano w tej sprawie odpowiedzi;

h) na wniosek pracowników socjalnych utrzymano pomoc w formie usług opiekuńczych wobec 2 osób z 2 rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”, w których występował problem alkoholowy;

i) poinformowano zawodowych kuratorów sądowych o ponownym stosowaniu przemocy i nadużywaniu alkoholu przez 4 osoby objęte już nadzorem, na skutek czego:

- 1 osoba podjęła leczenie odwykowe w systemie stacjonarnym,
- 2 dzieci z 1 rodziny zostało umieszczonych w pieczy zastępczej,
- sprawa 1 osoby jest w toku.

Jedna osoba zmarła przed wydaniem decyzji przez Sąd.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

II. Diagnozowanie i badania lokalnych problemów społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz zjawiska przemocy

Diagnoza lokalnych problemów społecznych:

- pozwala określić rodzaj i rozmiar lokalnych problemów społecznych, tendencje oraz zapotrzebowanie na różnego typu gminne działania,
- umożliwia tworzenie i wdrażanie programów adekwatnych do potrzeb,
- pomaga w wyborze priorytetów lokalnej polityki w tym zakresie.

Zakres diagnozy lokalnych problemów społecznych w Inowrocławiu:

- opinia dorosłych mieszkańców miasta na temat lokalnych problemów społecznych oraz ich postawy społeczne wobec substancji psychoaktywnych,
- dostępność substancji psychoaktywnych,
- rozpowszechnienie używania substancji psychoaktywnych wśród mieszkańców miasta, w szczególności wśród młodzieży szkolnej,
- konsekwencje zdrowotne, prawne i społeczne używania substancji psychoaktywnych,
- pośredni kontakt dorosłych mieszkańców Inowrocławia z przemocą w rodzinie oraz skala zjawiska przemocy rówieśniczej,
- dostępność placówek pomocowych oraz widoczność profilaktyki.

Charakterystyka uczestników badania

W badaniach ankietowych wzięli udział:

- 422 dorosłych mieszkańców miasta,
- uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych: 549 (którzy wypełnili ankietę dotyczącą używania substancji psychoaktywnych) i 410 (którzy wypełnili ankietę dotyczącą przemocy).

Metody działania:

- analiza danych zastanych,
- badania ankietowe wśród mieszkańców miasta.

Rezultaty:

- poznanie skali problemów,
- nabycie wiedzy na temat szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych używaniem środków psychoaktywnych i zjawiska przemocy.

Realizator: Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień.

III. Wydatki – dział 851 rozdział 85153 i 85154 za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r.

Wydatkowanie środków przeznaczonych na realizację zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii 2021 r.

Dział 851 Ochrona zdrowia

Rozdział 85153 Zwalczanie narkomanii

Rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi

Plan: 2193448,47

Wykonanie:

Rozdział 85153: 97709,77

Rozdział 85154:1984475,28

tj. 94,93%

Dysponenci środków finansowych:

Wydział Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia

w tym finansowanie:

- świetlicy socjoterapeutycznej „Niezapominajka” prowadzonej przez Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka,

Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień

w tym finansowanie:

- Zespołu terapeutycznego, profilaktyki problemowej i szkoleń,

- Zespołu finansowo-księgowego,

- Pracowni badań społecznych,

- Miejskich Świetlic Socjoterapeutycznych:

- „Świetlik” – ul. Poznańska 2,

- „Motylek” – ul. Słoneczna 20,

- „Tygrysek” – ul. Armii Krajowej 16,

- „Kasztanek” – ul. Macieja Wierzbńskiego 11,

- Punktów informacyjno-konsultacyjnych dla osób z problemami uzależnień i ich rodzin oraz dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie (PIK):

- ul. Toruńska 26,

- ul. Słoneczna 20.

Wydatki szczegółowe – dział 851 rozdział 85153 i 85154 za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r.

Dział	Rozdział	§	Wydatki	Opis
851	85153	4010	57866,00	wynagrodzenia osobowe
		4040	4827,88	dodatkowe wynagrodzenie roczne
		4110	12240,00	składki ZUS
		4120	1498,04	składki na Fundusz Pracy
		4210	5951,85	zakup materiałów i wyposażenia (m.in. materiały dotyczące kampanii i programów profilaktycznych)
		4300	13000,00	zakup usług pozostałych (usługi dotyczące kampanii i programów profilaktycznych)
		4440	2326,00	odpis na ZFŚS
RAZEM			97709,77	
851	85154	3020	73,45	wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń
		4010	949689,34	wynagrodzenia osobowe
		4040	63837,17	dodatkowe wynagrodzenie roczne
		4110	169550,45	składki ZUS
		4120	11240,19	składki na Fundusz Pracy
	w tym tzw. małpkowe	4170	149701,00	wynagrodzenia bezosobowe
			1860,00	
		4190	1102,56	nagrody konkursowe dla świetlic
	w tym tzw. małpkowe	4210	102742,27	zakup materiałów i wyposażenia (m.in. artykuły biurowe, materiały profilaktyczne, edukacyjne, pomoce dla dzieci, wyposażenie świetlic socjoterapeutycznych)
			44918,53	
		4220	46427,41	zakup żywności (m.in. posiłki dla dzieci w świetlicach socjoterapeutycznych)
		4260	45999,37	zakup energii elektrycznej, ciepłej i wody
	w tym tzw. małpkowe	4270	97858,15	zakup usług remontowych
			74787,09	
		4280	616,70	zakup usług zdrowotnych
	w tym tzw. małpkowe	4300	182728,73	zakup usług pozostałych (m.in. warsztaty psychoedukacyjne dla rodziców, usługi psychologiczne, utrzymanie czystości w Ośrodku i świetlicach, opłaty sądowe, opinie biegłych, usługi informatyczne)
			27740,21	
		4360	10528,39	zakup usług telekomunikacyjnych
		4400	20675,46	opłaty czynszowe
		4410	4116,88	podróże służbowe i ryczałty samochodowe
		4430	1905,87	różne opłaty i składki
		4440	24587,00	odpis ZFŚS
		4480	6820,00	podatek od nieruchomości
		4520	9050,89	opłaty na rzecz budżetów jst
		4700	1234,00	szkolenia pracowników (doskonalenia zawodowe)
	tzw.	6060	15990,00	wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek

	małpkowe			budżetowych
RAZEM			1916475,28	
RAZEM rozdział 85153 i 85154			2014185,05	
Wydział Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia			68000,00	dotacja celowa z budżetu na dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom
OGÓŁEM rozdział 85153 i 85154			2082185,05	

Uzasadnienie do uchwały Nr XLVIII/461/2022

Rady Miejskiej Inowrocławia

z dnia 28 marca 2022 r.

Do wyłącznej właściwości rady gminy należy – zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym – przyjmowanie sprawozdań z działalności wójta.

Sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest przedkładane Radzie Miejskiej Inowrocławia, zgodnie z przyjętym przez Radę Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 r.

Rada Miejska dokonuje oceny realizacji Programu za miniony rok oraz przyjmuje sprawozdanie Prezydenta Miasta Inowrocławia.

Uchwała podlega przedłożeniu do regionalnej izby obrachunkowej (art. 90 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym), gdyż zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137 i z 2021 r. poz. 1927) jest objęta zakresem jej nadzoru.

Mając powyższe na uwadze wywołanie uchwały jest uzasadnione. Inicjatorem wywołania uchwały jest Prezydent Miasta Inowrocławia.

Rada Miejska Inowrocławia podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za 2021 r.

Na 23 radnych w głosowaniu wzięło udział 22 radnych obecnych na sesji. Za przyjęciem uchwały głosowało 22 radnych, głosy przeciwne - 0, wstrzymujących się - 0.

Przewodniczący Rady Miejskiej Inowrocławia

Tomasz Marcinkowski